

စိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာ

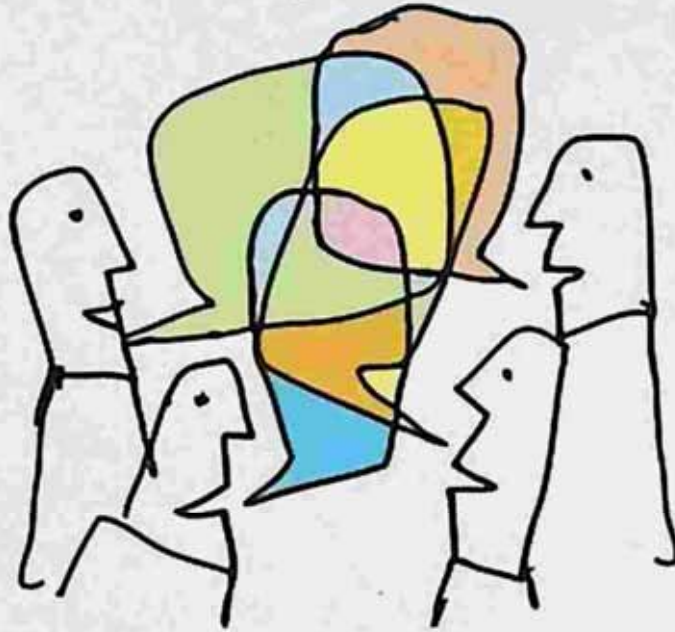
ဝေဖန်ရေး ကျွန်တော်

အ ပါ အ ဝ င် ဆ ဝ င် : ပါ : မျ ဝ :
မောင်သာနိုး

ဝေဖန်ရေး ကျွန်တော်

အ သိ အ ဝ င် အ ဆ ဝ င် ။ ပါ ။ မျ ဝ ။
မောင်သာနိုး

ကျန်းမာရေးနယ်ပယ်မှာ 'ဒေါက်တာရမ်းကု' တွေ အန္တရာယ်ကြီးပုံကို နိုင်ငံတော်အစိုးရကလည်း သတိမူမိ၊ ပြည်သူလူထုကလည်း အများစု နားလည်သဘောပေါက်နေကြပါပြီ။ တောအုံ တောင်ကြား ဝေးလံခေါင် ဖျားအနည်းငယ်ကသာ အဟုတ်မှတ် ကိုးကွယ်နေကြတာ။ စာပေအနုပညာ လောကမှာတော့ အဲသလိုမဟုတ်ဘူး။ မြန်မာလူမျိုးတို့ရဲ့ အားနာတတ်မှု၊ လူမုန်း မခံတတ်မှုတို့ကြောင့် စာပေ ဒေါက်တာရမ်းကုတွေ (ဒေါက်တာရမ်း တုတ်လို့ ခေါ်ရ ပိုကောင်းမလား မသိ) တော်တော်ကလေး မြောက်ကြ မြောက်ကြနဲ့ ခေါင်းမောနေခဲ့ကြတာ တွေ့ရတယ်။

အဲဒီတင် ငယ်ငယ်ကတည်းက မဟုတ်မဟတ် ပြောတာကြားရင် သည်း ခံမနေတတ်၊ တတ်ယောင်ကားလုပ်တာမြင်ရင် ကြည့်မနေတတ်တဲ့ ကျွန် တော်နဲ့ တွေ့တော့တာပါပဲ။

တတ်ယောင်ကားများနဲ့ ကျွန်တော် ဆောင်းပါးမှ . .

MTN0006
2,500.00 KS

mg yoe . com

ဝေပန်ရေးနဲ့ကျွန်တော်အပါအဝင်ဆောင်းပါးများ၊ မောင်သာနိုး
စာမျက်နှာ ၂၀၁ မျက်နှာ၊ ၁၃ ဇင်တီ x ၂၀ .၅ ဇင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း၊
ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း၊
၂၀၁၈၊ ဇန်နဝါရီလ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀၊

ရောင်းစျေး ၂၅ ၀ ၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705
www.facebook.com/SKCCmyanmarbook
www.skccmyanmarbook.com

mg yoe . com

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

ဝေဖန်ရေးနဲ့ကျွန်တော်
အပါအဝင်ဆောင်းပါးများ
မောင်သာနိုး

ဝေဖန်ရေးနဲ့ကျွန်တော် ၂၀၁၈

mgyc.com

mgyc.com

မာတိကာ

၁။ ဝေဖန်ရေးနဲ့ ကျွန်တော်	၁
၂။ မလင်းပြာနဲ့ ကျွန်တော်	၅
၃။ တတ်ယောင်ကားများနဲ့ ကျွန်တော်	၁၃
၄။ ခြေခြေမြစ်မြစ်တတ်ရတယ်	၂၀
၅။ စာဖတ်တတ်ဆိုပေမယ့်	၂၆
၆။ အတွေးခေါင်သူများ	၃၃
၇။ ပရိသတ်ဆီက စာတစ်စောင်	၄၂
၈။ စာရေးပြီး အသက်မွေးဖို့	၄၉
၉။ သမိုင်းဝတ္ထုရေးဆရာရဲ့ ဩဇာ	၅၆
၁၀။ ဘာကြောင့် ရှေးထုံးကို မပယ်ရသလဲ	၆၃
၁၁။ ခေတ်မီမီ ကမ္ဘာကြည့် ကြည့်မြင်	၇၁
၁၂။ ရှေးထုံးတစ်ခုတည်းနဲ့တော့မရ	၇၈
၁၃။ ရှေးဆရာတို့အလို	၈၅
၁၄။ ရှေးက အလွဲသုံးစား အရေးအသား	၉၁
၁၅။ ရှင်နှောင်းနဲ့ ဓာတုကလျာ	၉၉

၁၆။ ထီးလှိုင်ရှင်ရဲ့ ကျေးဇူးရှင်	၁၀၆
၁၇။ ရှေးမြန်မာတေးသီချင်းရဲ့ ဝါဒ	၁၂၀
၁၈။ ပျူစကားရဲ့ ဝါကျဖွဲ့ထုံး	၁၂၉
၁၉။ မဃဒေဝနှင့် . . .	၁၃၈
၂၀။ အလောင်းတော်ကဿမှာ ကဗျာ	၁၄၃
၂၁။ စာအုပ်ဆိုင်တွေ	၁၅၂
၂၂။ ကျောင်းပညာ ရတနာအိုး	၁၆၀
၂၃။ ဒေးလ်ကာနက်ဂျီရဲ့ သားတပည့်များ	၁၆၈
၂၄။ ချင်းစိမ်းရဲ့ရင်းမြစ် မူလသမိုင်း	၁၇၅
၂၅။ အီးမေးလ် ရေးပုံရေးနည်း	၁၈၂
၂၆။ ဆေးလိပ်သောက်တဲ့ မယဉ်ကျေးမှု	၁၈၈
၂၇။ ဆေးလိပ်ကြောင့် ဘဝအဖိုးတန်အလုပ်တွေ ဆုံးရှုံးရခြင်း	၁၉၆

ဝေဖန်ရေးနဲ့ ကျွန်တော်

ကျွန်တော် စာရေးဝါသနာပါတယ်ဆိုရာမှာ ဝေဖန်ရေးဆရာလုပ်မယ်ဆိုတာ မပါခဲ့ပါဘူး။ ငယ်ငယ်တုန်းက ပန်းချီဝါသနာပါခဲ့လေတော့ ဖန်ဆင်းသူပဲ ဖြစ်ချင်တာပါ။ ကဗျာဆရာ၊ ဝတ္ထုရေးဆရာ။ ဒါပဲ။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝအထိကလည်း ဝတ္ထုတိုလေးတွေ၊ ကဗျာလေးတွေပဲ ရေးခဲ့တာပါ။ ကျောင်းစာသင်ခန်းရဲ့ လိုအပ်ချက်အရ သရုပ်ဖော်စာလေးတွေ၊ အစီရင်ခံစာလေးတွေ၊ ဝေဖန်စာတွေလည်း ရေးခဲ့ရရဲ့။ ဒီလိုနဲ့ ဆောင်းပါးဆိုတာကိုလည်း ရေးတတ်လာတယ်။

နောင် ကျောင်းပရိဝုဏ် ပြင်ပရောက်တော့ သတင်းစာဆရာဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီတင် သတင်းနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အယူအဆ တင်ပြတာ၊ ဆွေးနွေးတာ၊ ဝေဖန်တာတွေ ဆောင်းပါးအများကြီး ရေးရတော့တာပဲ။ ဒါပေမဲ့ စာပေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဝေဖန်ရေးစာကိုတော့ အရေးနည်းတယ်။ ရေးမှရေးဖြစ်ရဲ့လားတောင် မသိဘူး။

အထက်မြန်မာနိုင်ငံမှာ စာရေးဆရာ အသင်းရယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းထွက်ကလေးတွေ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြတော့ တစ်ဦး

နဲ့တစ်ဦး ညီရင်းအစ်ကိုလို၊ ရဲဘော်ရဲဘက်တွေလို စည်းလုံးညီညွတ်လှုပ်ရှား ခဲ့ကြတာပါ။ အလုပ်တစ်ခုလုပ်စရာရှိပြီဆိုရင် ကိုယ့်တာဝန် သူ့တာဝန်ခွဲဝေ ယူပြီး လုပ်ကြတယ်။ စုပေါင်းပြီး တက်ညီလက်ညီ လုပ်ခဲ့ကြတယ်။ စာတမ်း ရေးစရာရှိရင်လည်း ကဗျာဆိုဆရာတစ်ဦး၊ ဝတ္ထုဆို မောင်စွမ်းရည်၊ ဘာသာ စကားနဲ့ ပတ်သက်တာဆို ကျွန်တော်ပဲ တာဝန်အသီးသီးချပေးလေ့ရှိတယ်။

တစ်နေ့တော့ လူထုဒေါ်အမာက ကျွန်တော်တို့ကို တင်ပြဆွေးနွေးတယ်။ ငါတို့ တိုင်းပြည်မှာ စာပေဝေဖန်ရေးသမား ဟုတ်တိပတ်တိ မရှိသေးဘူးတဲ့။ အဲဒါ ကျွန်တော်တို့ထဲက တစ်ယောက်ယောက် ကြိုးစားဖို့ကောင်းတယ်တဲ့။ အဲဒီတင် ကျွန်တော်တို့အထဲက ဒီတာဝန်ထမ်းဆောင်မယ့်လူကို မောင်စွမ်း ရည်လို့ ကျွန်တော်ပဲ အကြံပြုခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး မောင်စွမ်းရည် ဟာ စာပေဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးတွေကို လူထုသတင်းစာထဲမှာ ဇောက်ချပြီး ရေးပါတော့တယ်။ ဆောင်းပါးတွေ များလာတော့ စုပေါင်းပြီး စာအုပ်ထွက် တယ်။ ဒီလိုနဲ့ မောင်စွမ်းရည် စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတစ်ဦးအဖြစ် (မကြိုက် သူတွေ ဘာပြောပြော) အသိအမှတ်ပြုခံလာခဲ့ရတယ်။

၁၉၆၈ မှာ ကျွန်တော် ရန်ကုန်ပြောင်းလာခဲ့တယ်။ မောင်စွမ်းရည်တို့က ကျွန်တော့်အရင် ရောက်နှင့်နေကြတာပါ။ ကျောင်းတုန်းက ကဗျာရေးခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်ဟာ ကဗျာတွေကိုဘာသာပြန်နေမိတော့တယ်။ ထုတ်ဝေသူပေါ် လာတဲ့အခါ ‘ထင်ရှားပင်ရိပ်’ ထွက်သွားတယ်။ ထုတ်ဝေသူဆက်မပေါ်တော့ ‘ထင်ရှားပင်ရိပ် ၂’ ဆက်မထွက်ဖြစ်ပါ။ ‘မိုးမခရိပ်’ ဆိုတဲ့ အာရှကဗျာ ပေါင်းချုပ်စာအုပ်လည်း စိတ်ကူးသာရှိပြီး ပေါ်မလာတော့။ ဒီတော့ မဂ္ဂဇင်း တွေထဲမှာပဲ ကဗျာဘာသာပြန်ဆောင်းပါးတွေ ဆက်တိုက်ရေးနေမိတော့ တယ်။ မန္တလေးတုန်းက ‘အရေးအသားသစ်’ စာတမ်းနောက်ဆက်တွဲအဖြစ် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးတချို့လည်း ရေးဖြစ်ရဲ့။ တစ်နေ့တော့ ကျွန်တော်အဲဒီတုန်းက နေထိုင်ရာ ဆူးလေလမ်းမပေါ်က တိုက်ခန်းကို ရဲဘော်ကြီး ကိုမြသန်း(တင့်) ရောက်လာတယ်။ ‘ရော့ ခင်ဗျာအတွက်’ ဆို ပြီး သူ့စာအုပ် အသစ်ထွက်တာကို လက်ဆောင်ပေးပါတယ်။ နောက် တိုက် အောက်က လက်ဖက်ရည်ဆိုင် (ရွှေကြည်အေး၊ အခု Excellent) ကို အတူ ဆင်းခဲ့ကြတယ်။ ညကျတော့ ရဲဘော်ကြီး တလေးတစားလာပေးသွားတဲ့

စာအုပ်ကို တလေးတစားပဲ တစ်ထိုင်တည်း ဖတ်ပစ်လိုက်မိတယ်။ ဖတ်လည်း ဖတ်လိုက်မိရော အကြီးအကျယ် စိတ်ညစ်ရတော့တာပဲ။ ငြော် - ငါတို့ ရဲဘော်ကြီးဟာ ဘာမှမပြောင်းလဲပါကလား၊ သူ့ညဉ့်ကြီးကို မဖျောက်နိုင်ပါဘဲကလား။

အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်ဟာ လက်ဝဲအယူအဆကို ယုံကြည်သေးချိန် ဖြစ်တယ်။ လက်ဝဲအယူအဆမှာမှ တရုတ်လိုင်း၊ ပီကင်းလိုင်း - မော်စကိုလိုင်းမဟုတ်။ ပီကင်းလိုင်းနဲ့ မော်စကိုလိုင်း။ ကွာခြားတာကတော့ အလုပ်သမား လူတန်းစားက ဦးဆောင်ရမယ်၊ အရင်းရှင်မှန်သမျှကို တိုက်ဖျက်ပစ်ကာ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် ထူထောင်ရမယ်ဆိုတာ မော်စကိုလိုင်းဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ စက်မှုထွန်းကားတဲ့ အရင်းရှင်နိုင်ငံများအဖို့တော့ မှန်ပါလိမ့်မယ်။ တရုတ်ပြည်လို လူဦးရေရဲ့ ရှစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းက လယ်သမားဖြစ်နေတဲ့ ပဒေသရာဇ်တစ်ပိုင်း ကိုလိုနီတစ်ပိုင်း နိုင်ငံများမှာတော့ အဲဒီလိုသွားလို့ မရဘူး။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် မထူထောင်ခင် ပြည်သူ့ဒီမိုကရေစီ ထူထောင်ရမယ်၊ အလုပ်သမား လူတန်းစားက လယ်သမား လူတန်းစားနဲ့ ပူးပေါင်းကာ အမျိုးသားအရင်းရှင် အလတ်တန်းစားတို့နဲ့ မဟာမိတ် ဖွဲ့ရမယ်၊ တိုက်မပစ်ရဘူး။ ကွန်ပရာဒိုလိုခေါ်တဲ့ နယ်ချဲ့လက်ဝေခံ အရင်းရှင်ကိုသာ တိုက်ထုတ်ရမယ်ဆိုတာက တရုတ်လိုင်း။

‘မားတောင်’ ဝတ္ထုထဲမှာက သံချောင်းဟာ အလုပ်သမားလူတန်းစားကို ကိုယ်စားပြုတယ်ဆိုရင် ဦးဘရန်က အမျိုးသားအရင်းရှင်ကို ကိုယ်စားပြုတယ်။ သူတို့မဟာမိတ်ဖွဲ့ရမယ်။ လူလတ်တန်းစား ကိုနန္ဒာနဲ့လည်း မဟာမိတ်ဖွဲ့ရမှာပဲ။ အဲသလို မဟာမိတ်ဖွဲ့ပြီး တော်လှန်ရေးကို ဆင်နွှဲရမှာဖြစ်တယ်။ ခုတော့ သံချောင်းတို့က ဦးဘရန်ကို ရန်သူကြီးလိုသဘောထားပြီး တိုက်ခိုက်ကြတာဟာ နိုင်ငံရေးအရ မှားတယ်။ အရင်းရှင်မှန်သမျှ တိုက်ဆိုတဲ့ ကလေးကလား ဆိုရှယ်လစ်အယူအဆဖြစ်တယ်။

နောက်နေ့ ၃၃ လမ်းမှာ ကိုမြသန်းတင့်နဲ့ ဆုံကြတော့ “ခင်ဗျား ဝတ္ထုတော့ ပြောစရာတွေရှိနေပြီ” လို့ ပြောမိတယ်။ “ပြောပါဗျာ၊ ကျွန်တော်ကလည်း ပြောစေချင်တယ်” တဲ့ သူက။ “အခုလို လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ တစ်ထိုင်တည်း ပြောလို့တော့ မရဘူးဗျာ။ ကျွန်တော်စာရွက်ပေါ် ချရေးထား

လိုက်မယ်။ ဒါမှ စုံစုံလင်လင်ဖြစ်မယ်” “ကောင်းသားပဲ၊ ကျွန်တော် ခင်ဗျာ အခန်းလာခဲ့မယ်” မျက်နှာချင်းဆိုင် တောင်ဘက်တန်းက ဆက်တီမှာထိုင်ရင်း နောက်ရက်တစ်ရက်ရက်လားမသိ ချိန်းလိုက်ကြတယ်။

ချိန်းလိုက်တဲ့နေ့မှာ နေ့လယ်မှာ သူ့ရောက်လာပါတယ်။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော်ရေးထားတဲ့ စာရွက်လေးတွေကို ထုတ်ပေးလိုက်ပါတယ်။ သူ ကျွန်တော့်ခန့်ခန်းက မြောက်ဘက်တန်းဆက်တီပေါ်ထိုင်တဲ့ကာ စာရွက်လေးတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခုဖတ်ရင်း ခေါင်းကိုယမ်းကာ ပါးစပ်ကလည်း “မဟုတ်သေးဘူး-မဟုတ်သေးဘူး” ရေရွတ်နေတာကို ကျွန်တော် ပြုံးကြည့်နေမိတယ်။

ဖတ်ပြီးသွားတဲ့အခါမှာတော့ သူတော်တော်ကို မျက်စိမျက်နှာပျက်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ “ဒါက ခင်ဗျားတို့အမြင်၊ ခင်ဗျားတို့ ပြောစရာပေါ့ဟုတ်လား။ ကျွန်တော့်ဘက်ကလည်း ပြောစရာတွေရှိပါတယ်” စသဖြင့် သူပြောပါတယ်။ မှတ်မှတ်ရရ ဖြစ်နေတာကတော့ အဲဒီနေ့က ကျွန်တော်တို့ သိပ်စကားများများ မပြောဖြစ်ခဲ့ဘူး။ ကျွန်တော်လည်း ခါတိုင်းလို သူ့နောက်ကနေ ရွှေကြည်အေးလက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကို လိုက်မသွားမိဘူး။

ဒါ ၁၉၇၃ ခုနှစ် ‘ဓားတောင်’ ဝတ္ထုထွက်ခါစက မြသန်းတင့်ကို ကျွန်တော်ဝေဖန်ခဲ့ပုံပါ။ စာပေဝေဖန်ရေးတော့မဟုတ်။ နိုင်ငံရေးကဲတဲ့ ဝေဖန်မှုမျိုးပါ။ ၁၉၇၃ မှာပဲ လုပ်ဖြစ်တဲ့ ဝေဖန်ရေးနောက်တစ်ခုကလည်း စာပေသက်သက်လို့ မဆိုနိုင်။ ဘာသာစကားနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဝေဖန်ရေးပါ။

၁၉၇၂ ကပဲ လင်းယုန်မောင်မောင် ဦးစီးပြီး စာရေးဆရာတစ်စုရဲ့ ယနေ့ “မြန်မာစာပေရှုခင်း” ဆိုတဲ့ စာစဉ်ကလေးထွက်လာတယ်။ အမှတ် - ၁ ကို ၁၉၇၂ နိုဝင်ဘာလမှာ ထုတ်တယ်။ လင်းယုန်မောင်မောင်၊ အောင်ဇေ (တော်ဘုရားကလေး)၊ မောင်စွမ်းရည်၊ ဒဂုန်တာရာနဲ့ ကဗျာဆရာတစ်ဦးတို့ရဲ့ အရေးအသားများ ပါဝင်တယ်။ ၁၉၇၃ မတ်လမှာ အမှတ် ၂ ထွက်တယ်။ မောင်စွမ်းရည်၊ ပါရဂူ၊ မြသန်းတင့်၊ ဒဂုန်တာရာ၊ ဗန်းမော်တင်အောင်၊ ကဗျာဆရာတစ်ဦးနဲ့ ကျွန်တော်ပါဝင်ရေးသားကြတယ်။

မလင်းပြာနဲ့ ကျွန်တော်

မလင်းပြာဆိုတာ ငယ်နုစဉ်က ကျွန်တော် ဘာလိုလို ဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ မိန်းကလေးတစ်ဦးကို ကျွန်တော်က ကိုယ့်ဘာသာကြိတ်ပြီး တစ်ဦးတည်း ပေးခဲ့တဲ့အမည်ပါ။ သူက သိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့ဟန်ပန်က တခြားသူအရွယ် မိန်းကလေးတွေနဲ့မတူ၊ သွက်သွက်လက်လက် ချက်ချက်ချာချာ မရှိဘူး။ ငြိမ်ကုပ်ကုပ် အေးအေးဆေးဆေးနေတတ်သူလေးမို့ ငြိမ်ဝပ်နေတတ်တဲ့ ချိုးလင်းပြာမလေးနဲ့ တူသလေဆိုပြီး ကျွန်တော်က ဒီနာမည် ပေးခဲ့တာပါ။ သူက တက္ကသိုလ်မှာ Queen လို့ မဖြစ်လာသော်လည်း ရုပ်ရည်အထိုက်အလျောက် ရှိသမို့ ပိုးတဲ့ ပန်းတဲ့သူတွေရှိတယ်။ ကျွန်တော်က ရင်းနှီးဖို့ ကြိုးစားလာလိုက်တာ တော်တော်လေးနီးစပ်လာပြီလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ကောက်ချက်ချနေချိန်၊ တခြားတစ်ဦးကို ပါစားပေးနေသလို တွေ့လာရတော့ ကျွန်တော် အသည်းကွဲသွားတယ်။

အခုနေ ပြန်စဉ်းစားကြည့်လိုက်တော့ ရယ်စရာတော့ အကောင်းသား။ သမီး ရည်းစားမှ မဟုတ်သေးဘဲနဲ့။ မိန်းကလေးတစ်ဦးဟာ သူကြိုက်ချင်သူကို ကြိုက်မှာပေါ့။ ကိုယ်ကသာ ခံစားရတာ။ သူက ကိုယ်နဲ့ ဘာဆိုင်လို့

လဲ။ သူက အသည်းခွဲသွားတယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော် ဆိုမိဘယ်။ စိတ်ထဲက အကြိမ်ကြိမ် ရေရွတ်နေမိပြီး နောင် စာရွက်ပေါ် ချ ဆိုလိုက်ကော့တာပါပဲ။ ဒီလိုနဲ့ စိမ်းကားတတ်သူကြီး မလင်းပြာ စက္ကူပေါ် ရောက်လာရပါတော့တယ်။

အဲဒီ ရက်ပိုင်းက တောင်ဗီယက်နမ် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်ဦး ဆိုတာ တည်ထောင်ခဲ့တာ ဆယ့်ငါးနှစ်ပြည့်မြောက်တဲ့ နေ့ရက်နဲ့ ကြုံကြိုက် နေတယ်။ လေးငါးရက်အလိုမှာ ကျွန်တော် လူထုသတင်းစာတိုက်ကို ရောက် သွားတော့ အဲဒီနေ့မှာ လူထုသတင်းစာ အထူးထုတ်စာစောင်ထုတ်မယ်လို့ အယ်ဒီတာများက ပြောပြတယ်။ “မင်း ဆောင်းပါးလေး ဘာလေး ရေးဦး လေ” လို့ ဒေါ်ဒေါ် (လူထု ဒေါ်အမာ) က ကျွန်တော့်ကို တိုက်တွန်းပါတယ်။

ခါတိုင်းဆိုရင် ကျွန်တော်က လူထုသတင်းစာထဲမှာ ဆောင်းပါးပဲ ရေး နေကျ။ လူထုဂျာနယ်မှာတော့ ဝတ္ထုတို တော်တော်ရေးဖြစ်ခဲ့တယ်။ ကဗျာ ဆိုတာ တစ်ပုဒ်စ နှစ်ပုဒ်စပဲ ရေးမိတယ်။ ဒါတောင် မရေးဖြစ်တာ ကြာပြီ။ ‘ဒီကလေး ဆင်သွေးနုဖတ်’ စတဲ့ ကဗျာ ရေးပြီးကတည်းက တစ်ပုဒ်မှ မရေးမိသေး။ ဒါပေမဲ့ ဒေါ်ဒေါ်က အထူးထုတ်အတွက် စာမူတောင်းလိုက် တဲ့ညမှာတော့ ‘စိတ်က ကဗျာပဲ ရေးချင်နေမိတော့တယ်။ ကဗျာမှ အလွမ်း ကဗျာ၊ အသည်းကွဲကဗျာ မရေးဘဲကို မနေနိုင်တော့ဘူး။ နှစ်ခြမ်းကွဲ နှလုံး သားက တောင်းဆိုနေတယ်။ ရင်ထဲမှာ သွေးတစ်စက်စက်နဲ့ ဝေဒနာကြီး က ထုနဲ့ထည်နဲ့ တအား ရုန်းကန်ကာ ပေါက်ကွဲထွက်ဖို့ တားမရ ထိန်းမရ တိုးဝှေ့နေတော့တယ်။

ဘယ်လို လုပ်ရပါ။

အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်ဟာ လက်ဝဲ အတွေးအခေါ်နဲ့ စာရေးဆရာ ပေါက်စ။ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်က နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ ဆိုရှယ်လစ်ရေးတိုက်ပွဲ ဝင်ကြတာတွေကို စိတ်ထဲကတင်မက ကလောင်နဲ့ပါ ထောက်ခံနေသူ။ အား အားရှိ ဗီယက်နမ်က စစ်သတင်းတွေပဲ ရေဒီယိုဖွင့် နားစွင့်နေတာကလား။ ပြီးတော့ လူထုသတင်းစာ၊ လူထုဂျာနယ်နဲ့ တခြားစာနယ်ဇင်းတွေမှာ ဒီနယ် ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး စစ်တွေအကြောင်းပဲ ရေးနေတာ။

ခုတော့ ရေးချင်နေတာက အသည်းကွဲကဗျာ။ ကိုယ်ယုံကြည်နေတဲ့

လုပ်နေကျ အလုပ်နဲ့ အခုငမ်းငမ်းတက် ရင်မှာတောင့်တလာတဲ့ လိုအင်ဆန္ဒ ဘယ်လိုပေါင်းစပ်ပေးရပါ့မလဲ။ အပေါင်းအသင်းတွေသာ သိသွားရင် ဟား တိုက်ကြမယ့်ဖြစ်ခြင်း။

နောက်ဆုံးမှာတော့ ရဲဘော်ကြီး မာယာကော့ဖ်စကီးယံကို အဖော်ညှိရ တော့တယ်။ ဆိုဗီယက် ကဗျာဆရာကြီး မာယာကော့ဖ်စကီးယံလည်း မာရီယာ အလက်ဇန္ဒရော့နော့ဆိုတဲ့ချစ်သူ မိန်းမချောက အသည်းခွဲသွားတဲ့အခါ ‘ဘောင်းဘီဝတ် မိုးတိမ်’ ကဗျာကြီးကို ရေးခဲ့တယ်။ ရေးတတ်တော့ အဟား မခံရတဲ့အပြင် စာပေခေါင်းဆောင် ဂေါရကီလို ပုဂ္ဂိုလ်ကတောင် ချီးကျူး ခံလိုက်ရသေးတယ်။ မိမိလည်း သူ့ကဗျာလို ကမ္ဘာမကျော်သော်လည်း အပေါင်းအသင်းတွေ မေးငေါ့တာတော့ လွတ်တန်ရာတယ်လို့ အားတင်း ပြီး တစ်ညလုံးနီးပါး ထိုင်ကာ ရေးချလိုက်မိတယ်။ အဲဒီတုန်းက မန္တလေး တက္ကသိုလ်က ကျွန်တော်တို့ ကဗျာဝါသနာပါသူ လူငယ်တစ်စုဟာ အင်္ဂလိပ် လို ဘာသာပြန်ထားတဲ့ မာယာကော့ဖ်စကီးယံ ကဗျာတွေဖတ်ပြီး အကြီး အကျယ် လေ့လာဆွေးနွေးမှုတွေ လုပ်ခဲ့ကြတာဆိုတော့ သူ့ဩဇာတွေဟာ ကျွန်တော်တို့အပေါ်မှာ သဘာဝကျကျပဲ ကျညောင်းနေခဲ့တယ်။

မာယာကော့ဖ်စကီးယံက သူ့ကဗျာကို (၁) မင်းတို့ အချစ် ကျဆုံးပါ စေ၊ (၂) မင်းတို့ အနုပညာ ကျဆုံးပါစေ (၃) မင်းတို့ လူ့အဖွဲ့အစည်း ကျ ဆုံးပါစေ (၄) မင်းတို့ ဘာသာရေး ကျဆုံးပါစေဆိုပြီး လေးပိုင်းခွဲ ရေးခဲ့ ငယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ သူ့လို အသေးစိတ်ဖို့ ရှည်လျားဖို့ မရည်ရွယ်။ အသည်းကွဲတာကို သာမန်ပဲ ဖော်ပြလိုက်ပြီး နိုင်ငံတကာ ပြည်သူ့လွတ် မြောက်ရေး တိုက်ပွဲတွေမှာ ပါဝင်ဆင်နွှဲရမယ့် တော်လှန်ရေးတပ်သားကြီး တစ်ဦး စစ်ထွက်တော့မယ့်ဟန် ရေးဖွဲ့လိုက်တယ်။

စစ်ချင်းမှာ ဂေါရကီရဲ့ ‘ဒန်ကို’ ဝတ္ထုတိုထဲက မှောင်မည်းမည်းတောအုပ် ကြီးထဲ မျက်စိလည် လမ်းမှားနေတဲ့ ပြည်သူတွေကို လမ်းပြဖို့ လူထုခေါင်း ဆောင် ဒန်ကိုက မိမိရင်ဘတ်ကို ဓားနဲ့ခွဲ၊ နှလုံးသားကို ထုတ်၊ မီးရှူးတန် ဆောင်လုပ်ခဲ့တာကို ဆင်တူယိုးမှားလုပ်ကာ နှလုံးသားကို ဗုံးအဖြစ်သုံးမယ် လို့ ရေးခဲ့တယ်။

မလင်းပြာ
 မင်း ဘာကြောင့် မိုက်ချင်တယ်။
 မလင်းပြာ
 မင်း ဘာကြောင့် စိမ်းရတယ်။
 မလင်းပြာ
 ငါ့ လက်တံ လက်မောင်းတွေဟာ
 တရကြမ်း ချီလာနေတဲ့
 သံချပ်ကာ တင့်ကားကြီးကို
 ကာဆီး ဟန့်တား
 ဆွဲကိုင် ရပ်ထားနိုင်အောင် သန်မာရမယ်။

မလင်းပြာ
 ငါ့ရင်ကိုခွဲ
 ငါ့ အသည်းနှလုံးကိုထုတ်
 နောက်တစ်လှမ်းဆုတ်
 ရှေ့တစ်အား ပစ်သွင်းလိုက်ရင်
 မရင်း တပ်သားတွေ အတုံးအရုံး
 ဗုန်းခနဲ ဗုန်းခနဲ
 လဲသေစေနိုင်ရမယ်

အဲဒီထဲမှာပါတဲ့ မရင်းတပ်သားဆိုတာ အဲဒီတုန်းက နာမည်ဆိုးနဲ့ ကမ္ဘာ
 မှာ နာမည်ကြီးနေတဲ့ အမေရိကန် မရင်းတပ်သားတွေ (Marines) ကို
 ပြောတာဖြစ်ပါတယ်။ တင့်ကားကလည်း သူတို့ကားပါပဲ။

အဲဒီလို ယေဘုယျသဘော အမေရိကန် ကျူးကျော်မှုကို စတင်သရုပ်
 ဖော်လိုက်ပြီးနောက် တော်လှန်ရေး တပ်သားကြီးဟာ ဗီယက်နမ်ကို သွား
 မယ်တဲ့။

မလင်းပြာ
 ငါ့မလွမ်းချင်ဘူး။
 မလင်းပြာ

ငါ မငိုချင်ဘူး။

မလင်းပြာ

ငါ မပျော့ချင်ဘူးကွယ်။

မလင်းပြာ

ငါ ခုပဲ စစ်ထွက်ရတော့မယ်။

* * *

မလင်းပြာ

ငါ ဗီယက်နမ်ကို သွားရမယ်။

အဲဒီမှာ ရွံ့ရေညစ်ညစ်

သလုံးသားနစ်တဲ့ လယ်တစ်ရိုးမှာ

ပျိုးနုတ်နေသူ လုံမရဲ့

ကျောက် ရိုင်ဖယ်ကိုယူ

ကျူးလာသူ လေယာဉ် မှန်သမျှ

ငါ စောင့်ပစ်ပေးရမယ်။

အာရှမှာ ဗီယက်နမ်က ကမ္ဘာကျော်ပါ။ အဲဒီ ကမ္ဘာကျော်နေရာကနေ ဒုတိယ နာမည်ကြီးနေတဲ့ အာဖရိကကို ရောက်သွားပါတယ်။

မလင်းပြာ

ငါ ရိုဒီးရှားကို သွားရမယ်။

အဲဒီမှာ လူဖြူလက်တစ်ဆုပ်စာက

ငါတကော မင်းလုပ်

ပြည်သူတွေကို ခြယ်လှယ် သွေးစုပ်ပြီး

ကျွန်လုပ် ညဉ့်ဆဲနေကြရာ

ရရာ လက်နက်ကို ကိုင်ဆွဲ

ပြည်သူတွေ တော်လှန်စစ်ကို ဆင်နွဲ့နေကြရာ

အသားမည်းတွေဘက်က ငါဝင်ကူ တိုက်ပေးမယ်။

* * *

မလင်းပြာ
 မိုဇမ်ဘစ် အန်ဂိုလာ
 ဇင်ဘာတွေ ကွန်ဂိုး
 အာဖရိက တစ်ရိုးမယ်
 နိုးကြား လက်နက်စွဲ
 တိုက်ပွဲဝင်နေသူ လူမည်းတွေရဲ့
 ခြိမ့်ခြိမ့်သဲ စစ်ပုံသံ
 ဘဝင်သို့ ညံ့နေရာ
 ငါ စစ်ချီတေးတွေ သွားဆိုမယ်။

အာဖရိက ပုံသံတွေရဲ့ ရစ်သမ်ကျကျ စစ်ချီတေးတွေ သီဟစ်ပြီးနောက်
 တော်လှန်ရေး တပ်သားကြီးက တောင်အမေရိကတိုက်ကို သွားဦးမယ်တဲ့။

မလင်းပြာ
 ငါ လက်တင် အမေရိကကို သွားရမယ်။
 အဲဒီမှာ ဗီနီဇွေးလား ကင်ယွန်
 ရေတံခွန် လျှိုအကြား
 ပြောက်ကျား စခန်းတစ်ခုကနေ
 လှုပ်ရှားမှုရေးရာများနဲ့ ပတ်သက်လို့
 ရဲဘော် “ချေ” ဝွေဗားရားရဲ့
 ညွှန်ကြားချက် တစ်စောင်ကို
 တောင်တွေ ဖြတ်သန်း
 မြိုင်တန်းတွေ လျှိုးဝင်
 လွင်ပြင်မှာ ဝပ်တွား
 ပြေးလွှား ပို့ပေးမယ့်
 တော်လှန်ရေး ဆက်သားတွေ လိုနေသတဲ့ကွယ်။

တောင်အမေရိကတိုက်ကနေ မြောက်အမေရိက သွားဖို့မခက်တော့ဘူး။
 အဲဒီမှာက အမေရိကန် ပြည်သူတွေကိုယ်တိုင်က အမေရိကန်အစိုးရရဲ့ စစ်ပြု
 ကျူးကျော်ရေးဝါဒကို ဆန့်ကျင်နေကြပြီ။

မလင်းပြာ

ငါ နယူးယောက်ကို သွားရမယ်။

အဲဒီမှာ “ဗီယက်နမ် စစ်ညစ် ရပ်စဲပစ်”

“တို့လူငယ်တွေ မသေချင်ဘူး”

ရင့်ကျူး ဟစ်ဆို

အင်ပါယာ အဆောက်အအုံကြီး ပြိုမတတ်

ဖြိုမရ ခွဲမရ

အင်အားပြ တပ်ကြီးတွေ

ဒီရေ လှိုင်းအိ

တတိတိ ချီတက်နေရာ

ငါ ပိုစတာ တစ်ခုဆွဲပြီး လိုက်ဦးမယ်။

သူသွားရမယ့် စစ်ချိခရီးတွေကို အဲဒီလို စီကုံး ရှင်းပြပြီး မလင်းပြာကို

အသနားခံလိုက်တယ်။

မလင်းပြာ

မင်း ပြည်သူတွေကို သနားတယ်ဆိုရင်

မလင်းပြာ

မင်း ပြည်သူတွေကို ချစ်တယ်ဆိုရင်

ပြည်သူ့တပ်ဖွဲ့က

စစ်သားကြီး တစ်ယောက်ရဲ့

တောက်ပတဲ့ သံမဏိ နှလုံးသားကိုမှ

အားရမွှေးကျေ နှင်းဆီပန်း နုနုလေးလို

မင်း ချေချင်ရသလဲ။

* * *

မလင်းပြာ

ငါ မလွမ်းချင်ဘူး

မလင်းပြာ

ငါ မငိုချင်ဘူး

မလင်းပြာ
 ငါ မပျော့ချင်ဘူးကွယ်။
 မလင်းပြာ
 ငါ ခုပဲ စစ်ထွက်ရတော့မယ်။
 ခုတော့ ဗီယက်နမ် စစ်လည်းပြီး၊ အာဖရိက နိုင်ငံအများစုလည်း လွတ်
 လပ်ကြ၊ ချေငွေဗားရားလည်း ကျခဲ့ပြီ။ ကျွန်တော်နဲ့လည်း မရ နောက်ဝင်
 လာသူနဲ့လည်း မညားတဲ့ မလင်းပြာလည်း နောက်တစ်ယောက်နဲ့ ကလေး
 သုံးလေးယောက် ရနေပါပြီ။

တတ်ယောင်ကားများနဲ့ ကျွန်တော်

ကျန်းမာရေးနယ်ပယ်မှာ 'ဒေါက်တာရမ်းကု' တွေ အန္တရာယ်ကြီးပုံကို နိုင်ငံတော်အစိုးရကလည်း သတိမူမိ၊ ပြည်သူလူထုကလည်း အများစု နားလည်သဘောပေါက်နေကြပါပြီ။ တောအုံ တောင်ကြား ဝေးလံခေါင် ဖျားအနည်းငယ်ကသာ အဟုတ်မှတ် ကိုးကွယ်နေကြတာ။ စာပေအနုပညာ လောကမှာတော့ အဲသလိုမဟုတ်ဘူး။ မြန်မာလူမျိုးတို့ရဲ့ အားနာတတ်မှု၊ လူမုန်း မခံတတ်မှုတို့ကြောင့် စာပေ ဒေါက်တာရမ်းကုတွေ (ဒေါက်တာရမ်း တုတ်လို့ ခေါ်ရ ပိုကောင်းမလား မသိ) တော်တော်ကလေး မြောက်ကြွ မြောက်ကြွနဲ့ ခေါင်းမောနေခဲ့ကြတာ တွေ့ရတယ်။

အဲဒီတင် ငယ်ငယ်ကတည်းက မဟုတ်မဟတ် ပြောတာကြားရင် သည်း ခံမနေတတ်၊ တတ်ယောင်ကားလုပ်တာမြင်ရင် ကြည့်မနေတတ်တဲ့ ကျွန် တော်နဲ့ တွေ့တော့တာပါပဲ။ ကျွန်တော် ထရေးနေတာတွေဟာ "ပွဲဆူ" အောင် လုပ်နေတာလည်း မဟုတ်၊ သင်္ချိုင်းဂူပေါ် တံတွေးထွေးနေတာလည်း မဟုတ် (လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်လောက်က ကျွန်တော်ရေးခဲ့တာတွေကို မဖတ် ဖူး၊ မတွေ့ဖူးသူတို့က အဲဒီလို ပြောကြတာပါ)၊ စာပေဝေဖန်ရေးလုပ်တာ

တောင် မဟုတ်ပါ။ တတ်ယောင်ကား လုပ်နေတာ၊ ဖြီးဖြန်းနေတာတွေကို အထုပ်ဖြေပြပြီး စာပေဒေါက်တာရမ်းတုတ်တွေကို မောင်းထုတ်နေတာပါ။

ကျွန်တော်က ကိုယ်မကျွမ်းကျင်တဲ့ ကိစ္စမှာ ဝင်မပြောတတ်ဘူး။ ပန်းချီ-ငယ်စဉ်က ဝါသနာပါခဲ့သော်လည်း ဟုတ်တိပတ်တိ မလိုက်စားနိုင်၊ ပြပွဲသွားငေးမော၊ ကြိုက်လွန်းရင် တတ်နိုင်သမျှ ဝယ်ထားတာထိပဲ လုပ်နိုင်တယ်။ ဒီလိုနဲ့ ပေါ် ဦးသက်၊ ဖေညွန့်ဝေ၊ ခင်ဝမ်း၊ မျိုးညွန့်(တက္ကသိုလ်)၊ ကိုရွှေအောင်သိမ်း၊ ကြီးမြင့်စောတို့ရဲ့ ပန်းချီကားတချို့အိမ်မှာရှိတယ်။ ပန်းချီအကြောင်း ဆောင်းပါးမရေး။ ပန်းပု-အလားတူပါပဲ။ ဂီတနားထောင်တယ်၊ ရေချိုးခန်းမှာ ညည်းတယ်။ စာသားမှားတာကိုတော့ ထောက်ပြဖူးတယ်။ အကကြည့်ရုံပဲ ကြည့်တတ်တယ်။ ဆောင်းပါးရေးဖို့ဝေးစွ။ ရုပ်ရှင်အလား တူပါပဲ။ အကြည့်သမားသက်သက်။ ဘာမှမပြောတတ်ဘူး။ မရေးတတ်ဘူး။ စီးပွားရေး စသည်-နားကို မလည်ပါဘူး။

ဒါပေမဲ့ မြန်မာစာ-မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရတဲ့အထိ သင်ဖူးတယ်။ အင်္ဂလိပ်စာ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရတဲ့ထိ တတ်တယ်။ ဝတ္ထုမဂ္ဂဇင်း သတင်းစာကို မြန်မာလိုထက် အင်္ဂလိပ်လို ပိုဖတ်တယ်။ ပါဠိဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရတဲ့ထိ သင်ဖူးတဲ့အပြင်ငယ်စဉ်က ဖခင်လုပ်သူက ရဟန်းကျောင်း နည်းအတိုင်း သဒ္ဒါသင်္ဂြိုဟ် သင်ပေးတယ်။ ဓမ္မပဒစသည် ဖတ်စေတယ်။ ကိုရင်ဝတ်စဉ်ကစပြီး စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး အနန္တသူရိယချောင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော်ဆီမှာ တပည့်ဖြစ်ခဲ့ရပြီး ခုချိန်ထိ နှုတ်နဲ့လျှောက်၊ စာနဲ့ လှမ်းမေးမို့ ဆရာတော်က 'ငါ အသက်ကြီးပြီ၊ သိပ်မမေးနဲ့' လို့တောင် တားထားရတယ်။ ဆရာတော်အသက်က ၉၅ ပါ။ ရုရှား နိုင်ငံခြားဘာသာသင်သိပ္ပံ (အဲဒီတုန်းက တက္ကသိုလ် မခေါ်သေး) မှာ ဒီပလိုမာထိ သင်ဖူးတယ်။ အဲဒီတော့ မြန်မာစာ၊ အင်္ဂလိပ်စာ၊ ပါဠိနဲ့ ပတ်သက်လို့ မဟုတ်မဟတ်တာ လုပ်လာရင် ကြည့်တတ် မြင်တတ်တဲ့ ပညာကလေးရှိနေတယ်။ သူများလို ငြိမ်မနေတတ်တော့ ထပြောမိရော။

ရန်ကုန်ဘာဆွေဆိုတာ ဝတ္ထုရေးသမားပါ။ သူ့ဝတ္ထုတချို့ကို ကျွန်တော် ဖတ်ပြီး သဘောကျမိတယ်။ ပြဇာတ် ရေးလာရာမှာတော့ နိုင်ငံရေးဝါဒဖြန့်ဆန့်လွန်းသမို့ နှာခေါင်းရှုံ့မိတယ်(ကိုကြီးကောင်းပြဇာတ်)။ ပန်းချီလည်းဆွဲ၊ ရုပ်ရှင်လည်းရိုက်ကြောင်း စာထဲမှာ ဖတ်ရတယ်။ ကိုယ့်လိုင်းမဟုတ်လို့

ဘာမှ ပြောစရာ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ တစ်နေ့မှာတော့ ကိုယ်တော်မြတ် က အငြိမ်မနေချေဘူး။ ဝတ္ထုရေး၊ ပြဇာတ်ရေး၊ ပန်းချီဆွဲ၊ ရုပ်ရှင်ရိုက်နဲ့တင် အားမရ။ သုတေသန ပညာရှင်လုပ်ငန်းကို ထလုပ်တယ်။ ၁၉၆၃ စက်တင်ဘာ ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းမှာ 'မြန်မာသဒ္ဒါဘယ်လဲ' ဆိုပြီး ဆောင်းပါးရေးတော့ တယ်။ ဆောင်းပါးရဲ့ သဘောအတိုချုပ်ကတော့ မြန်မာသဒ္ဒါဟာ ပါဠိသဒ္ဒါကို မှီငြမ်းပြုထားတယ်။ စာစီကုံးမှုအတွက် ပါဠိနည်းကို ယူရမယ်။ လက်ရှိ ကျောင်းသင် မြန်မာသဒ္ဒါက အင်္ဂလိပ်သဒ္ဒါနည်းကို ယူထားလို့ မှားနေတယ် ရယ်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်စိတ်ပျက်သွားမိတယ်။ အမျိုးသား ဘာသာစကားအတွက် တာဝန်သိသူ စေတနာရှိသူများက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး နည်းလမ်းရှာကြံနေ ကြချိန် အခုလို တတ်ယောင်ကားများက ဝင်နှောက်နေလေတော့ မျက်စိ လည်စရာတွေ ဖြစ်ကုန်ရရော။ ရန်ကုန်ဘဏ္ဍေဆိုတာကလည်း အထိုက်အ လျောက် အရှိန်အဝါရှိလေတော့ သူ့ဩဇာညောင်းသူတွေက သူပြောတာ အဟုတ်မှတ်တော့မှာ။ တစ်ယောက်ယောက်ကတော့ ချေပမှ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်ဆိုတာက အဲဒီတုန်းက ချာတိတ်။ သူ့ထက် အသက်ရော စာဝါ ရော အများကြီး ငယ်နုတာ။ လူကြီးတစ်ဦးဦးက ရေးနိုး ရေးနိုးနဲ့ ကျွန်တော် စောင့်နေခဲ့တယ်။ ၁၉၆၃ နှစ်သာ ကုန်သွားရော၊ ဘယ်သူမှ မရေးတော့ ကျွန်တော်ပဲ ရေးဖြစ်သွားတယ်။ ငွေတာရီ ၁၉၆၄ ဧပြီလထုတ် မဂ္ဂဇင်းမှာ 'မြန်မာသဒ္ဒါ၏ ရှေ့ရေး' ဆိုတဲ့ ကျွန်တော့်ဆောင်းပါး ပါလာတယ်။

ရန်ကုန်ဘဏ္ဍေမှားယွင်းကြောင်း ကျွန်တော်ထောက်ပြရာမှာ အကြောင်း က ရှင်းရှင်းလေးပါပဲ။ ပါဠိနဲ့ မြန်မာဟာ မျိုးရိုးဗီဇ မတူတာကြောင့် သဒ္ဒါ အဆောက်အအုံ ကွဲပြားတယ်။ ပါဠိဟာ အင်္ဂလိပ်လိုပဲ ဣန္ဒြေရာပ ဘာ သာစကား မျိုးစုကြီးထဲမှာ ပါဝင်တယ်။ အင်္ဂလိပ်က ဂျာမနီက အုပ်စုခွဲထဲ ပါပြီး ပါဠိက ဣန္ဒြေက အုပ်စုခွဲထဲပါတယ်။ မြန်မာကတော့ စိနတီဗက် မျိုး စုကြီးထဲက တီဗက်-မြန်မာ အုပ်စုခွဲထဲမှာ ပါတာဖြစ်တယ်။ သဒ္ဒါအဆောက် အအုံအရ ဆိုပြန်ရင် ပါဠိက ဝိဘတ်သွယ်ရုပ်ပြောင်း ဘာသာစကားမျိုးဖြစ် ပြီး မြန်မာက ရုပ်ပြောင်းမှုမရှိ၊ တည်ပုဒ်မှာ နောက်ဆက်ကလေးတွေ ကပ် ပေးရုံပေးရတဲ့ ပူးကပ်ဘာသာစကားမျိုးဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မာသဒ္ဒါ

ဟာ ပါဠိကို မှီငြမ်းပြုထားတယ်ဆိုတာမဟုတ်ကြောင်း။

ဝါကျဖွဲ့ရာမှာ မြန်မာဟာ ပါဠိနည်းကို မှီးရမယ်လို့ ရန်ကုန်ဘာဆွေက ဆိုတဲ့အတွက် ကျွန်တော်က ဓမ္မစကြာထဲက 'ဒွေမေဘိက္ခဝေ' ချိနဲ့ 'ယော စာယံ' ချိ ဝါကျနှစ်ခုကို ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိရဲ့ မြန်မာပြန် F.L, Woodward ရဲ့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်တို့နဲ့ ယှဉ်ပေးပြီး ဘယ်ဘာသာပြန်က မူရင်းပါဠိ နဲ့ ပိုနီးစပ်တယ်ဆိုတာ 'ပညာရှင်တို့ ချင့်ချိန်ကြပါဘိ' လို့ ဆိုလိုက်တယ်။

မြန်မာတတ်ယောင်ကားတွေမှာ တူညီတဲ့ အချက်ကတော့ မိမိလည်း အင်္ဂလိပ်စာ တတ်ပါတယ်လို့ 'ပြ' ချင်တာပါပဲ။ ရန်ကုန်ဘာဆွေကလည်း သူ့ဆောင်းပါးမှာ 'ပြ' လိုက်ပါတော့တယ်။ He go to the bazaar တဲ့။ တစ်ကြိမ်တစ်ခါဆိုရင်တော့ စာစီသူက မှားတာ၊ ရေးသူက မေ့သွားတာ ပြောနိုင်သေးရဲ့။ ခုတော့ နှစ်နေရာကြီးများတောင် He go ဖြစ်နေတာဆို တော့ ပမာဒလေခ မဆိုနိုင်ဘူး။ ဆိုဦးတော့ He goes ဆိုလည်း Tense အသုံးမှားသေးတာပါပဲလို့ ကျွန်တော် ထောက်ပြလိုက်တယ်။

ပါဠိဝါကျ တစ်ကြောင်းကို အမျိုးမျိုး ကုလားဖန်ထိုးစီကုံးပြတဲ့ ရန်ကုန် ဘာဆွေက ပါဠိသဒ္ဒါနည်း အမှားကိုလည်း တင်ပြထားသေးတယ်။ အလယ် တန်း မြန်မာသဒ္ဒါမှ 'အား' အသုံးအနှုန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး 'ပေးခြင်း၊ ပို့ခြင်း၊ ပြောခြင်း၊ ပြုခြင်း ခံရသူဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်စေရန် ထိုစကားလုံး၏ နောက် ဌ "အား" ထည့်ပေးရသည်' လို့ ရေးတယ်။ ကျွန်တော်က ပါဠိသဒ္ဒါမှာ သမ္ပဒါန ကာရကဟာ ပေးတာ၊ နှစ်သက်တာ၊ ဆောင်ယူတာနဲ့သာ ဆိုင် တယ်။ ပို့ခြင်းဟာ ကမ္မကာရကရဲ့ အလုပ်သာဖြစ်တယ်လို့ ပဒရူပသိဒ္ဓိအဆို၊ ဇာတကလာ စကားတွေနဲ့ ရှင်းပြခဲ့ရတယ်။

ကျွန်တော့်ဆောင်းပါးဟာ ရန်ကုန်ဘာဆွေအဖို့ မမျှော်လင့်ဘဲ ခံလိုက်ရ တာမို့ တော်တော် အခံရခက်ပုံရတယ်နဲ့ တူပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုချေပ ရေးသားရာမှာ 'ဆရာမြတ်'၊ 'ဆရာမြတ်' နဲ့ မချီသွားဖြ ငေါ့တော့တော့ သုံးသွားတာ တွေ့လိုက်ရတယ်။

ရန်ကုန်ဘာဆွေ နောက် သဒ္ဒါအကြောင်း ဟောင်ဖွာဟောင်ဖွာ လုပ်သူ တစ်ဦးကလည်း ပါဠိနည်းကို ကိုးကားသလိုနဲ့ ပါဠိသဒ္ဒါကို မတတ်ရှာချေ ဘူး။ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ သဒ္ဒါသင်ရင် သုတ်စဉ်ဆိုတာကို အရင်ကျက်ရ

တယ်။ ပြီးမှ ဝုတ္တိဆိုတာကို တက်ယူရတယ်။ ပြီးတော့ ရုပ်တွေဘာတွေ တွက်ပေါ့လေ။ ကစွည်းသဒ္ဒါမှာ သုတ်ပေါင်း ၆၇၂ သုတ်ရှိတဲ့အနက် နံပါတ် ၂ သုတ်က 'အက္ခရာ ပါဒယော ဧကစတ္တာလီ သံ' တဲ့။ 'အ စတဲ့ အက္ခရာတွေ လေးဆယ့်တစ်လုံးရှိတယ်' လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ သဒ္ဒါ ဆရာကြီးခမျာ ဒီမျှလောက်ကိုပဲ မသိရှာဘူး။ သူ့အကြောင်းကို ၁၉၇၂ က လင်းယုန်မောင်မောင် ဦးစီးထုတ်ဝေတဲ့ ယနေ့မြန်မာစာပေ ရှုခင်း၊ အမှတ် ၂ မှာ ကျွန်တော် ရေးပြီးပါပြီ။

ဒီလိုနာမည်ကြီးတွေ မဟုတ်ပေမယ့် အမြင်မတော်လို့ ထောက်ပြရတဲ့ သာမန်ကာလျှံကာ ဆရာသမားများလည်း ရှိသေးရဲ့။ ရေဒီယိုကနေ ကျောင်း သင်ခန်းစာ ပို့ချတဲ့ မြန်မာစာ ဆရာတစ်ဦးက 'ဝေဿန္တရာ' ကို 'ဝစ်သန် တရာ' လို့ ဖတ်ရမယ်လို့ ပို့ချနေတာ ကြားလိုက်ရတဲ့အတွက် ဇာတ်တော် ကြီးရေးတဲ့ မင်းဘူး ဦးဩဘာသ ဆရာတော်ကိုယ်တိုင်က 'ဝေသန်တရာ' လို့ အသံထွက်ခဲ့ကြောင်း၊ သူ့ပဏာမဂါထာကိုကြည့်ပြီး သိနိုင်ကြောင်း လုပ် သားပြည်သူ့နေ့စဉ်မှာ (၂၉-၅-၆၉) ကျွန်တော် ဆောင်းပါး ရေးခဲ့ဖူးတယ်။ ပါဠိသင်တန်းမှာတော့ 'ဝစ်သန်တရာ' လုပ်ချင်လုပ်၊ 'ဗိတ်ဆန်တရာ' လုပ်ချင် လုပ်၊ မြန်မာတွေ သုံးနှုန်းရာမှာတော့ 'ဝေသန်တရာ' ပဲ ဖြစ်ထွယ်။ ပါဠိမှာ 'ရာ' မဟုတ်၊ တည်ပုဒ်က 'ရ၊ ပထမာဝိဘတ် 'ရော' ဖြစ်တာကိုလည်း သတိပြုသင့်တယ်။ ဒီတော့ 'ဝစ်' တင်လုပ်မနေနဲ့၊ 'ရာ' ကိုပါ 'ရ' လို့ ပြင် ပေတော့။ အလားတူ သာရိပုတ္တရာ၊ အာနန္ဒာ၊ ဒီပင်္ကရာ၊ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါတို့ မှာလည်း 'အာ' တွေကို 'အ' လုပ်ပေတော့။

အထက်မှာ ထောက်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း၊ တတ်ယောင်ကားတွေမှာ တူညီတဲ့ ဘုံအချက်ကတော့ 'တို့လည်း အင်္ဂလိပ်စာ တတ်ပါတယ်' လို့ပြုချင်တာပါ ပဲ။ စာရေးဆရာ မောင်မဲလက်ဆောင်ပေးလိုက်တဲ့ ဘာသာရေးစာအုပ်ကို ကောက်ကိုင်လိုက်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်စကားက ညှပ်ထားတော့တာကိုး။ ရှိတ် စပီးယားက ပြောတယ်တဲ့။ ဟုတ်လည်း မဟုတ်ဘူး။ သာမန် အင်္ဂလိပ်စကား ပုံ တစ်ခုမျှ။ ဒီကတည်းက သူဟာ ဘယ်လောက်ကြီး စာမေးပွဲတွေအောင် အောင်၊ ဖြီးနေတာပဲဆိုတာ သိလိုက်ပြီ။ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရခဲ့တာက အိန္ဒိယက လို့ ဆိုလိုက်တော့ သိစရာ ကမ်းကုန်သွားတာပါပဲ။ ဒီတော့ သူ့စာတွေထဲ

မှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို ဟိန္ဒူဆရာကြီးရဲ့ သင်တန်းပို့ချပုံ အကျိုး အကြောင်းပြချက်လုပ်လိုလုပ်၊ အဋ္ဌာရသ ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ပညာရပ်တွေ သင်တဲ့အပြင် ဝေဒပါ သင်ရသေးတယ် လုပ်လိုလုပ် ဖြစ်ကုန်တော့တာပဲ။ ဆယ့်ရှစ်ပါးထဲမှာ ဝေဒပါသွားပြီဆိုတာ သူမသိလေ။

တတ်ယောင်ကားကို မြန်မာလူမျိုးထဲတွင် တွေ့ရတာ မဟုတ်သေးဘူး။ တရုတ်လူမျိုး တတ်ယောင်ကားကလည်း ရှိသေးတယ်။ တရုတ်မှ မြန်မာ ပြည်ပေါက် တရုတ်မဟုတ်၊ ပြည်မက တရုတ်။ မိတ်ဆွေကဗျာဆရာက လွတ်လိုက်လို့ ကျွန်တော့်ဆီရောက်လာတယ်။ မြန်မာစကားတော့ တော် တော့်ကို ပြောတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တီးခေါက်ကြည့်လိုက်တော့ သဒ္ဒါ မတတ်ဘူး။ ဒါနဲ့များ သူက မြန်မာကြိယာထောက်များအကြောင်း စာတမ်း ပြုစုမလို့တဲ့။ ကြိယာထောက်အကြောင်း ရေးမယ်ဆိုရင် ဒါတွေ ဒါတွေ ပါရဲ့လားမေးတော့ သိတောင် မသိဘူး။ ဒါနဲ့ စာမျက်နှာ သုံးမျက်နှာလောက် ကောက်ကြောင်း ရေးပေးလိုက်တယ်။ လေးငါးရက်၊ သိထိုက်တာလေးတွေ ရှင်းပြပေးလိုက်တယ်။ နားလည်သလိုလို မလည်သလိုလို။ ပီကင်း ပြန် ရောက်သွားပြီးနောက် ပို့လိုက်တဲ့ သူ့စာတမ်း ဖတ်ကြည့်လိုက်တော့ အဲသလို တွေ့ရတာပါပဲ။ နားလည်တာ နားလည်၊ နားမလည်တာ မလည်ဘူး။

သူ နားမလည်တာတွေ အမြောက်အမြားထဲမှာ တစ်ခုကတော့ အပိတ် စပ်၊ အပွင့်စပ်ပါပဲ။ ကျွန်တော် ရှင်းပြစဉ်ကတော့ ဟုတ်ကဲ့၊ ဟုတ်ကဲ့နဲ့ ခေါင်းတညိတ်ညိတ်လုပ်ကာ နားထောင်ခဲ့ပြီး ပြည်ကြီးပြန်ရောက်လို့ ချရေး ခါမှ တလွဲရေးထားတော့တယ်။ သူ့စာအုပ်ကလေး ဖတ်ကြည့်ပြီး စိတ် တောင်မကောင်းဘူး။ တခြားမှားတာတွေလည်း ပါသေး။

ဒီအမှားကိုပဲ တတ်ယောင်ကား မြန်မာဆရာတစ်ဦးလက်ထဲ ရောက် သွားတော့ အမှားက ပျံ့ကားကုန်တော့တာလေ။ ဒီတွင် မဖြစ်ချေဘူးဆို ပြီး ကျွန်တော် ထရေးရပါတော့တယ်။ အစပ်ဆိုတာ ဘာ၊ အပိတ်စပ်ဆိုတာ ဘယ်နှယ်၊ အပွင့်စပ်ဆိုတာ ဘယ်နှာ။ ဒီတော့ အမှားထောက်ပြရ ကောင်း လားဆိုပြီး ပညာကိုတော့ မချေပနိုင်၊ ကျွန်တော့်ကို လူပဲချတဲ့ စကားတွေ ရေးပါလေရော။

အံ့ဩစရာတော့ ကောင်းတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ တတ်ယောင်ကားများ

အသင်းရယ်လို့ ရုံးပြင်ကနားမှာ မှတ်ပုံတင်ထားတာ မရှိပေမယ့် ဒီလူတွေ ဟာ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ရိုင်းပင်းကြ၊ ကိုးကားကြနဲ့ တစ်ဂိုဏ်းတည်း ရှိနေကြတာကလား။ ‘ဟော့နွဲ့’ အသံထွက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်ရေးတာကို ပြန်ရေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ခုနက အပိတ်စပ် မသိသူက ကျွန်တော့်ကိုရေးဖူးတာကို ပြန်ကိုးပြီး မောင်သာနိုးက ကိုယ်မသိတာကို မသိဘူးလေးဘာလေးရေးတယ်။ တခြားတစ်နေရာမှာ ရေးသူတစ်ဦးကတော့ ‘ဘာသာဗေဒ သုည’ ဆိုတာကို ပြန်သုံးတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း သမဏေန ဂေါဏေန စကား အဆိုရှိတာကိုး။

သူတို့ကို တန်ပြန်ပြီး ကျွန်တော်လည်း တတ်ယောင်ကား တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့ချင်ပါရဲ့။ အမုန်းမခံချင်တဲ့ မြန်မာ့ဝသီကြောင့် နှစ်ဦးကော်မတီတောင် ဖွဲ့နိုင်မယ်မဟုတ်ချေဘူး။

ခြေခြေမြစ်မြစ်တတ်ရတယ်

ပညာရပ်တစ်ခုကို လေ့လာတယ်ဆိုရာမှာ ရှေးရိုးနည်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ခေတ်ပေါ်နည်းပဲဖြစ်ဖြစ် ခြေခြေမြစ်မြစ်တတ်ဖို့လိုတယ်။ အဲဒီလို မတတ်ဘဲ အပေါ်ယံကြောကသာ ကြားဖူးနားဝ ရှိနေတာဆိုရင် မသိတဲ့လူတွေကြားမှာတော့ ဆရာကြီးတစ်ဆူဖိုးဖြန်းလို့ရသော်လည်း တကယ်တတ်တဲ့ လူနဲ့တွေ့တဲ့အခါ ကျတော့ အရှက်တကွဲ အကျိုးနည်းဖြစ်ရရော။

ရှေးရိုးစဉ်လာနည်းနဲ့သာ သင်ဖူးတဲ့ မြန်မာပညာရှိကြီးတွေမှာလေ့မှားထရှိတာ တစ်ခုကတော့ စကားနဲ့ စာ မကွဲပြားတာပါပဲ။ တကယ်တော့ အပြစ်တင်စရာ မကောင်းပါဘူး။ မြန်မာမှာက စကားနဲ့စာ ရောပြီး ခေါ်စရာ ဝေါဟာရမှ မရှိဘဲကိုး။ အင်္ဂလိပ်စာမှာ I am studying English လို့ပြောရင် လုံလောက်ပြီ။ မြန်မာမှာတော့ ဒါကို တစ်ခွန်းတည်းပြောလို့မရဘူး။ 'အင်္ဂလိပ်စကား' ကို သင်တာလား။ 'အင်္ဂလိပ်စာ' ကို သင်တာလား။ အများစုက 'အင်္ဂလိပ်စာ' လို့ပဲ ပြောကြပါလိမ့်မယ်။ မဟုတ်ပါဘူး။ စကားရော စာပါ သင်တာပါ။

ကျွန်တော်ရေးခဲ့တဲ့ မြန်မာ Language အကြောင်း ဆောင်းပါးတွေကို

စုစည်းပြီး ၁၉၇၂ က စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေစဉ်က ‘ဗမာစာ ဗမာစကား’ လို့ ခေါင်းစဉ်တပ်ခဲ့ရတယ်။ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာနက မြန်မာအပြော အရေး တို့မှာ ဆင်ခြင်စရာတွေကို စာအုပ်ထုတ်ဝေတဲ့အခါမှာလည်း ‘မြန်မာစာ မြန်မာစကား’ လို့ အမည်တပ်ထားတာကို တွေ့ခဲ့ရတယ်။ English လို Chinese လို စကားတစ်လုံးတည်း သုံးစရာ မြန်မာမှာ မရှိဘူး။

ဒီအသုံးအနှုန်းတွေကို အရပ်သားက မှားတာကို အပြစ်ပြောစရာ မလို သော်လည်း ပညာရှင် လုပ်သူကတော့ မမှားမိအောင် ဆင်ခြင်ရလိမ့်မယ်။ အထူးသဖြင့် သဒ္ဒါအကြောင်း ရေးနေရင် ပို သတိထားရမှာပဲ။

“ထိုအခါ လူသည် ရေမြေရပ်ခြားမှ ကြားသိနိုင်ရန်အတွက် တီထွင်ခြင်း ပြုလာ၏။

စကားမှ စာဖြစ်လာအောင် ဖန်တီးလာ၏။ စကား(ဝါ) အသံကို အမိပြု၍ အက္ခရာများ စတင်တီထွင်လေ၏။

..... ဤသို့ အသံလိုက် အက္ခရာများကို တီထွင်ပြီးနောက် ထိုတီထွင်ပြီး အက္ခရာများကို သရသံများ (အ အာ ဣ ဤ ဥ ဦ ဧ အဲ ဩ ဩဝ် အို) နှင့် ပူးပေါင်း၍ ရွတ်ကြည့်သည်။ ဆိုကြည့်သည်။ ထိုအခါ မူလတီထွင်ထားသော အက္ခရာများသည် ၎င်း၍ ငြိမ်သက်မနေတော့ဘဲ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်လာကာ အသံများ ကြွတက်လာသည်ကို သူ တွေ့ရှိရလေသည်။”

ဒဂုန်ဦးစန်းဌေး၊ တို့စကား တို့စာတို့သဒ္ဒါ

စာ ၂၇-၂၈

ဒီအရေးအသားမှာ ‘စကားမှ စာ ဖြစ်လာအောင် ဖန်တီးလာ၏’ ထိ မှန်တယ်။ ‘အက္ခရာများ စတင် တီထွင်လေ၏’ ဆိုရာမှာလည်း အရေး အက္ခရာတွေကို ပြောတာဆိုရင် မှန်သေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ‘အက္ခရာများ ကို သရသံများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ရွတ်ကြည့်’ တယ် ဆိုလိုက်ရာမှာတော့ ရောကုန်ပြီ။ အက္ခရာကို သရနဲ့ ပေါင်းတာ မဟုတ်ဘူး။ အက္ခရာထဲမှာ သရက ပါဝင်တာ။ မြန်မာပြည်နဲ့ ရန်ကုန်တခြားစီ မဟုတ်ဘူး။ မြန်မာပြည် ထဲမှာ ရန်ကုန်က ပါဝင်တာ။ နောက်ပြီး ဗျည်းသဘော၊ သရသဘောဟာ စကားထဲမှာရှိပြီးဖြစ်တယ်။ လူက တီထွင်ရတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီအသံတွေကို လူက ဆန်းစစ်တယ်။ ဆန်းစစ်လို့ နားလည်တဲ့အတိုင်း ရေးမှတ်စရာတွေ

ကြံဆတာပဲ ဖြစ်တယ်။

ခုခေတ် မြန်မာစကားမှာ 'အက္ခရာ' ဆိုတာက ရေးထားတဲ့ က၊ ခ၊ ဂ တို့၊ a, b, c တို့ကို ပြောနေတာကိုး။ အက္ခရာဆိုတာ အသံကို၊ စကားကို ပြောတာဖြစ်တယ်ဆိုတာကို မသိတဲ့အတွက် အဲသလို ဖြစ်ကုန်ရတာပါပဲ။ လူတွေ စကားပြောတယ်ဆိုတာ အက္ခရာတွေကို ရေရွတ်နေကြတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီအက္ခရာတွေကိုမှ ဒေါသသံ၊ ပီတိသံဆိုတာတွေက လွှမ်းပြီး စကားအမျိုးမျိုး ဖြစ်လာတာပါပဲ။

ဥပမာ လူတစ်ယောက်က 'ဘာ' လို့ ရေရွတ်တယ်။ ဒါ အသံကို ပြောနေတာ။ ဘကုန်းရေးချထားတာကို မြင်ရတာပြောတာမဟုတ်ဘူး။ သူ့အသံကို ခွဲစိတ်ကြည့်ရင် 'b' ဗျည်းသံရယ် 'a' သရသံရယ်၊ မကျေနပ်တဲ့အသံရယ် ပေါင်းစပ်ထားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါအရေးအသားနဲ့ ဘာမှမဆိုင်ဘူး။ အပြောစကားကို လေ့လာနေတာဖြစ်တယ်။ လူဟာ 'ဘာ' ဆိုတဲ့ အက္ခရာကို ရွတ်တယ်။ သူမကျေမချမ်းနဲ့မေးချင်တဲ့ သဘော(အဓိပ္ပာယ်) ကို 'ဘာ' ဆိုတဲ့ အသံ(အက္ခရာ) နဲ့ ရေရွတ်လိုက်တာပါပဲ။

ပါဠိသင်ရင် ကစွည်းကိုင်ကိုင်၊ ရူပသိဒ္ဓိကိုင်ကိုင် သုတ်စဉ်နံပါတ် ၁ က 'အတ္ထော အက္ခရာသညာတော' ရယ်လို့ဖြစ်တယ်။ 'အနက် (အဓိပ္ပာယ်) ကို အက္ခရာ (အသံ) နဲ့ မှတ်ရတယ်' လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ခုနက သဘောကို တင်ပြထားတာဖြစ်တယ်။ 'အနက်ကို စာလုံးအက္ခရာနဲ့ ရေးရတယ်' လို့ ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ အသံထွက်လွဲရင် အဓိပ္ပာယ်လွဲရော။ ရူပသိဒ္ဓိ ဝုတ္တိမှာ 'သိထိလ ဓနိတာဒိ အက္ခရာဝိပတ္တိယံ ဟိ အတ္ထဿ ဒုန္နယတာ ဟောတိ' လို့ ဆိုတယ်။ 'ဟထိုးမပါတာ-ဟထိုးသံပါတာ စသဖြင့် အသံဖောက်ပြန်တာဟာ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိခက်ခဲတာ ဖြစ်ရတယ်' တဲ့။ 'ဒုက္ခ' ကို 'ခ' သံ (ဟထိုးသံပါတဲ့ ဓနိတသံ) ဆိုရမှာကို 'ဒုက္ခ' လို့ ဆိုမိရင် အနက်အဓိပ္ပာယ် လွဲသွားပြီ။

ပါဠိမှာ အက္ခရာ လေးဆယ့်တစ်လုံး(၄၁) ရှိပါတယ်။ ဗျည်းက သုံးဆယ့် သုံးလုံး (၃၃)၊ သရက ရှစ်လုံး(၈) ပါ။ ဒါကို ရူပသိဒ္ဓိဆရာက 'ဧကစတ္တာလိသ မတ္တာ ဝဏ္ဏာ ပစ္စေကံ အက္ခရာ နာမ ဟောန္တိ' လို့ မိန့်တယ်။ 'အရေအတွက် လေးဆယ့်တစ်လုံးရှိတဲ့ ဝဏ္ဏတွေဟာ အက္ခရာ မည်တယ်'

လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ဒီတော့ ပါဠိသဒ္ဒါမှာ ဝဏ္ဏနဲ့ အက္ခရာ အတူတူပဲလို့ မှတ်ရမှာပေါ့။ (သက္ကဋ္ဌမှာတော့ ခွဲခြားသုံးတာ တွေ့ရရဲ့။ ဝဏ္ဏကို Phoneme သဘောဆန်ဆန် သုံးပြီး အက္ခရာကို Syllable သဘောသုံး တယ်) ဒါကိုပဲ ဦးစန်းငွေအတွန့်တက်ထားပုံက-

“အက္ခရာ။ ။ အက္ခရာ သဒ္ဒါသည် အနက်ကိုသာ ဖော်ပေးတတ်၏။ အနက်ကို ထုတ်လုပ်သော ပုဒ်သာဖြစ်သည်။ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ကို မပြနိုင်။ မယ်ဗမာ အလှပြပုဒ်မျိုးမဟုတ်။

ဝဏ္ဏ။ ။ ဝဏ္ဏသဒ္ဒါကား နှစ်ဖက်ချွန် သဘောမျိုးတည်း။ ဤအက္ခရာ ကား ဝိုင်းဝိုင်း၊ ဤအက္ခရာကား ပြားပြား၊ ဤအက္ခရာကား သုံးမြောင့်၊ လေးထောင့် စသဖြင့် အက္ခရာတို့၏ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ကိုလည်း ပြ၏။ အနက် ကိုလည်း ဖော်ထုတ်ပေးလေသေး၏”

ယင်းကျမ်းစာ၊ စာ ၁၂၈

မတော်တရော်တော့ အတော်ပြောနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ သဒ္ဒါကျမ်းကို ဆက် ဖတ်သွားရင် သုတ်နံပါတ် ၈-၉ လောက်မှာပဲ သဝဏ္ဏတို့ အဝဏ္ဏတို့ အသဝဏ္ဏတို့ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ သူပြောတဲ့ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်တွေနဲ့ ဘာမှ မဆိုင်ဘူး။ ‘ရဿသရာ သကဒိဿဟိ အညမညံ သဝဏ္ဏာ နာမံ (သရတို့ တွေဟာ ဆိုင်ရာ သရရှည် တွေနဲ့ အချင်းချင်း သဝဏ္ဏမည်တယ်)တဲ့။

အမှန်မှာတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဟာ သဒ္ဒါတွေဘာတွေ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် လျှောက်ရေးနေပြီး အက္ခရာ၊ ဗျည်း၊ သရဆိုတဲ့ ကကြီးရေးက အဆင့်မျှကို ပဲ သိရှာတာ မဟုတ်ဘူး။ ကြည့်ပါဦးလေ။

“ဗျည်းများသည် ကိုယ်ဟန်ကြော့ကြော့ဖြင့် လူရှေ့သူရှေ့မှာ ရပ်ပြရုံ သာ ပြနိုင်ပြီး အသံမရှိ၍ (ရှိစေခါမူ ပေမမိ၍) စကား မပြောနိုင်ကြကုန်။

သရကို ဆိုပြန်လျှင်လည်း အသံကား ရှိပါ၏။ သို့သော် ရုပ်အမှီ မရ သောကြောင့် အသံထွက်စရာ မရှိပေ။ ဗျည်းနှင့်သရ သူတို့ချင်း ထိတွေ့ နှောစပ်မိမှသာ အသံကို လိုသလို ထွက်ဆို စေနိုင်ကြသည်”

ယင်းကျမ်းစာ၊ စာ ၇၄

သူပြောတာ မဟုတ်ကြောင်း သိဖို့ သဒ္ဒါကျမ်း နှံ့စပ်နေစရာ မလိုပါဘူး။ သာမန် မြန်မာစာ ဖတ်တတ်ရင် သိနိုင်တယ်။ အအ၊ အအေး၊ အအို၊ ဥဩ၊

ဦးအေး စတာတွေမှာ ဘာဗျည်းမှ မပါဘူး။ သရချည်းပဲ။ ဖတ်လို့ ရနေတာ ပါပဲ။ ဗျည်းသရ အခြေခံလောက်တောင် မသိရှာလေတော့ တစ်ဆင့်တက်ပြီး နာမ်တို့ ကြီးယာတို့အကြောင်း ပြောတော့ ဘယ်ပြောစရာ ရှိတော့မတုန်း။ လုံးဝ ကျော်မကောင်း ကြားမကောင်း ဖြစ်ကုန်တာပဲ။

“ကာရက။ ။ ကာရက ဆိုသည်မှာ တခြားမဟုတ်။ အချုပ်အားဖြင့် ဝိဘတ်အညွန့် တလူလူ ထွက်နေသော ပုဒ်(ဝါ) ဝိဘတ်အညွန့်များ တပ် ထားသော ပုဒ်ကိုပင် ‘ကာရက’ ဟူ၍ဆိုသည်။ ဝိဘတ်အညွန့်မပါလျှင် ကာရကမဟုတ်ဟု ဆိုလိုသည်”

ယင်းကျမ်းစာ၊ စာ ၁၃၉

သူ့အဆို မဟုတ်ကြောင်း သိဖို့အတွက် ပါဠိသင်ဖူးမှ သဘောပေါက် ပါလိမ့်မယ်။ အင်္ဂလိပ်စာနဲ့ ဥပမာပြရရင် He ဟာ လိင်အားဖြင့် ပုလ္လိင်၊ ကိန်းအားဖြင့် ဧကဝုစ်၊ ကာရကအားဖြင့် ကတ္တာလို့ ပြောရတယ်။ Her ဟာ လိင်အားဖြင့် ဣတ္ထိလိင်၊ ကိန်းအားဖြင့် ဧကဝုစ်၊ ကာရကအားဖြင့် သာမိကာရက၊ ဒါမှမဟုတ် ကမ္မကာရကလို့ ဆိုရတယ်။ ပါဠိမှာကျတော့ သရအဆုံး(ကာရန္တ) ကိုပါ ထည့်ပြောရတယ်။ ဥပမာ ‘ပုရိသေန’ ဟာ လိင်အရ ပုလ္လိင်၊ သရအဆုံးက ‘အ’ နဲ့ ဆုံးတာမို့ အ-ကာရန္တ၊ ကိန်းအရ ဧကဝုစ်၊ ကာရကအရ ကရဏ ကာရကရယ်လို့ ပြောပြရပါတယ်။

ဒီတော့ကာ သဒ္ဒါမှာ အဖိုလား အမလား စသဖြင့် ခွဲခြားပြတဲ့ သဘော ကို လိင်၊ တစ်ခုလား ပိုသလား အရေအတွက်ကိုပြတဲ့ သဘောကို ကိန်း၊ ကတ္တာလား၊ ကံလား၊ ပိုင်ဆိုင်သူ (သာမိ) လား စသဖြင့် ပြတဲ့သဘော ကို ကာရကခေါ်တယ်ဆိုတာ သဘောပေါက်ပါလိမ့်မယ်။ သူပြောသလို ‘ဝိဘတ်အညွန့် တလူလူထွက်နေသောပုဒ်’ မဟုတ်ရချေဘူး။ ပုဒ်ရဲ့ သဘော လက္ခဏာသာလျှင် ဖြစ်တယ်။

ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သဒ္ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရှေးရိုးစဉ်လာကိုပဲ ခြေခြေမြစ်မြစ် မတတ်ခဲ့လို့ မှားရှာတာ။ နောက်တစ်ဦးကတော့ ဗုဒ္ဓတရားတော်နဲ့ ပတ်သက် ပြီးတော့ကိုပဲ သေသေချာချာ မလုပ်ခဲ့လို့ မှားတာ။ မြတ်စွာဘုရား တရား တော်တွေလေ့လာဖူးရင် ‘ဓမ္မဝိနယ’ ဆိုတာ နေရာ တော်တော်များများမှာ တွေ့လိမ့်မယ်။ ဘာကို ဆိုလိုကြောင်းကိုလည်း သာမန်ဗဟုသုတနဲ့ကိုပဲ

သိပါတယ်။ ဘုရားတရားတော်တွေကို ပိဋကတ်သုံးပုံရယ်လို့ ပိုင်းခြားထားတဲ့ အနက်၊ သုတ္တန္တပိဋကနဲ့ အဘိဓမ္မပိဋကကို ဓမ္မလို့ ညွှန်းပြီး ဝိနယပိဋက (ဝိနည်း) ကို ဝိနယလို့ ခေါ်ထားတာ ဖြစ်ကြောင်း ဘယ်စာတတ်ပေတတ် ဘုန်းကြီးကို မေးမေး သိနိုင်တယ်။ ဒါကိုပဲ 'တရားသဖြင့် ဆုံးမခြင်း' လို့ ကြံကြံဖန်ဖန် ဦးရွှေအောင်က ဘာသာပြန်ခဲ့တယ်။ နောက်တော့ အမြင်မတော်တဲ့ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက ပြောပြတယ်နဲ့ တူပါရဲ့။ တစ်နှစ်ခွဲလောက် ကြာတော့ သူပြန်ပြင်ရေးဖော်ရပါတယ်။ (ဒီအကြောင်း ကျွန်တော် တခြားမဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်မှာ ဆောင်းပါး ရေးပြီးပါပြီ။)

ဒီ ဦးရွှေအောင်ပဲ တခြားတစ်နေရာမှာလည်း သက္ကဋ္ဌမှာ ကာရန်ရှိကြောင်း လုပ်ပြန်တယ်။ သူက သက္ကဋ္ဌနဲ့ "မဟာဝိဇ္ဇာ" ဘွဲ့ရခဲ့ဆိုပဲ။ ရတာကတော့ အိန္ဒိယကတဲ့။ သက္ကဋ္ဌတို့ ပါဠိတို့ဆိုတာ ဂါထာ (ကဗျာ) ဖွဲ့ရင် ဆန်းဂိုဏ်းဖွဲ့ပြီးတော့ပဲ ရေးဖွဲ့ရတာ။ ကာရန်ယူရတယ်လို့ မကြားဖူးဘူး။ ဒါနဲ့ ဘာကိုများ သူပြောတာပါလိမ့် သိချင်လို့ ရှာဖတ်မိတယ်။ သက္ကဋ္ဌက 'ရီတိ' ကို ဘာသာပြန်ထားတာ ဖြစ်နေတယ်။ ရီတိဆိုတာ စကား အစီအစဉ် (ပဒရစနာ) ကို ပြောတာ။ ဒီလို ပြောပြီးရင် ဒီလို ဆက်ပြောရတယ်ဆိုတဲ့ ထုံးတမ်းကိုပြောတာ။ မြန်မာမှာ 'လည်း' နဲ့ စမိရင် 'လည်း' ပြန်သုံးရတာ မျိုး။ 'ဘကြီးလည်း မမိ' လို့ ပြောမိရင် 'ထီးတင်ပွဲလည်း မတွေ့' လို့ ပြောရတယ်။ 'ထီးတင်ပွဲကို မတွေ့' လို့ မပြောနိုင်ဘူး။ ဒီလို အသုံးမျိုးဟာ ဘာမှ ကာရန်ညီတာနဲ့ မဆိုင်ဘူး။

ရှေးရိုးသဒ္ဒါကျမ်းကိုရော၊ ပိဋကတ် စာပေကိုရော၊ သက္ကဋ္ဌစာပေကို ရော လေ့လာတယ်ဆိုရင် ကျကျနန ခြေခြေမြစ်မြစ်လေ့လာရတယ်။ အဲသလို အပန်းခံအားမထုတ်ဘဲ အပေါ်ယံကြောလောက်နဲ့ ဖြီးဖြန်းရင် တစ်နေ့ကျ လူမိသွားတဲ့အခါ အရှက်ကွဲရတတ်တယ်။

ခေတ်ပေါ်ဘာသာဗေဒမှာ အဲဒီလို ဖြီးဖြန်းမိလို့ မှားသွားဖူးသူ နှစ်ဦး အကြောင်းလည်း ကျွန်တော်ရေးဖူးပါပြီ။ တစ်ယောက်က တရုတ်၊ တစ်ယောက်က မြန်မာ။

မောင်သာနိုး

စာဖတ်တယ်ဆိုပေမယ့်

စပိန်စာရေးဆရာကြီး Cervantes ရဲ့ ကမ္ဘာကျော် Don Quixote (ဒေါန်ကီဟောတေး ဒါမှမဟုတ် ဒေါန်ကွစ်ဇုတ်) ဝတ္ထုကြီး (စာမျက်နှာတစ်ထောင်ကျော်)ကို အစအဆုံး မဖတ်ဖူးပေမယ့် ဇာတ်လမ်း အနှစ်ချုပ်ကိုတော့ ကြားဖူးနားဝရှိတဲ့သူ များပါလိမ့်မယ်။ ဝတ္ထုကြီးရဲ့ အဓိက ဇာတ်ကောင် ဒေါန်ကီဟောတေးဟာ ရှေးအလယ်ခေတ်က Knight-errant လို့ ခေါ်တဲ့ သူရဲကောင်းတွေအကြောင်း ဝတ္ထုတွေဖတ်ပြီး တပည့်တစ်ယောက်ကို ခေါ်ကာ မြင်းကိုယ်စီနဲ့ ‘မကောင်းသူ ပယ်၊ ကောင်းသူ ကယ်မဟဲ့’ ဆိုပြီး နယ်လှည့် ခရီးထွက်ခဲ့ရာမှာ မတော်တရော်တွေ ဖြစ်ပြီး လှလှကြီး ဒုက္ခရောက်ခဲ့ရတယ်။ နောင် သူ စိတ်ကောင်းဝင်၊ လူကောင်းပြန်ဖြစ်သွားတဲ့ အခါ ဒေါန်ကီဟောတေးဟာ ရှေးခေတ် သူရဲကောင်း ဝတ္ထုတွေကို မီးပုံရှိ ခဲ့ရုံမက သူ အမွေပေးရစ်မယ့်သူ တူမလေးကိုပါ သူရဲကောင်း ဝတ္ထုဖတ်သူနဲ့ လက်ထပ်ရလို့ သေတမ်းစာရေးပြီး တားမြစ်ခဲ့တော့တယ်။

ကျွန်တော်ဟာ ဒေါန်ကီဟောတေးဝတ္ထုကို အင်မတန် ကြိုက်သမို့ ဘာသာပြန်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ဖူးတယ်။ ရှည်လွန်းလို့ လက်လျှော့ခဲ့ရတယ်။ မိတ်

ဆွေကြီး ကိုအံ့မောင် ပြန်မယ်ဆိုတာလည်း ဘာသံမှ မကြားရသေး။ ကျွန်တော်သာ ပြန်ဖြစ်ခဲ့ရင် စာအုပ် ပထမစာမျက်နှာမှာ 'ကိုယ့်နည်း ကိုယ့်ဟန်နဲ့ ဒေါ်နီကီဟောတေး ဖြစ်နေကြတဲ့ ငါ့ရဲ့ ရဲဘော်အပေါင်းအသင်းများသို့' လို့ အညွှန်း ထည့်မယ်လို့ စိတ်ကူးခဲ့တာပါ။

ကျွန်တော် တက္ကသိုလ် ရောက်စက ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းအပေါင်းအသင်း တော်တော်များများဟာ ဂေါ်ကီရဲ့ 'အမေ' တို့၊ ဩစတရေစကီးရဲ့ 'သံမဏိကို မာအောင် ဆေးပုံ' (သခင်မြသန်းက 'သံမဏိ သူရဲကောင်း' လို့ ဘာသာပြန်ခဲ့တယ်) တို့လို ရုရှားဝတ္ထုတွေ ဖတ်ပြီး၊ ဒေါ်နီကီဟောတေးက မြင်းကြီးစီးပြီး 'မကောင်းသူပယ် ကောင်းသူကယ်မဟေ့' ကြွေးကြော်ခဲ့သလို လူလူချင်း ခေါင်းပုံဖြတ် ခြယ်လှယ်တဲ့ အရင်းရှင်စနစ်ကို တိုက်ဖျက်ကာ အလုပ်သမား လယ်သမား အာဏာရတဲ့ ဆိုရှယ်လစ် ခေတ်ကြီး ထူထောင်ကြမယ်လို့ ကြိုးဝါးခဲ့ကြတဲ့ သူတွေကလား။ ကျွန်တော်လည်း သူတို့နဲ့အတူ ပေါင်းမိပြီး လက်ဝဲ ဒေါ်နီကီဟောတေးလေး ဖြစ်ခဲ့သေးတယ်။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့် ရဲဘော်တွေနဲ့ ကျွန်တော် ကွာခြားချက်တစ်ခုတော့ ရှိတယ်။ သူတို့က စာအုပ်ဆို ရုရှားစာအုပ်၊ တရုတ်စာအုပ်မှ ဖတ်ကြတာ။ အင်္ဂလန်ရိုက် အမေရိကန်ရိုက် စာအုပ်ဆိုလို့ ကျောင်းသုံးပြဋ္ဌာန်းချက် စာအုပ်လောက်ပဲ သူတို့မှာ ရှိတာ။ ကျွန်တော်ကတော့ တက္ကသိုလ် မရောက်ခင်ကပဲ အိမ်မှာ၊ မိတ်ဆွေတချို့ရဲ့ ရုံးက စာကြည့်တိုက်မှာ တွေ့ရတဲ့ အချစ်၊ ဘဝစုံထောက်ဝတ္ထုပေါင်းစုံကို အင်္ဂလိပ်လို ဖတ်ဖူးပြီးသား။ တက္ကသိုလ်ရောက်တော့လည်း လက်လှမ်းမီရာ အင်္ဂလိပ် အမေရိကန် စာအုပ်တွေ ဖတ်တယ်။ ရုရှားက 'ဆိုရှယ်လစ် သရုပ်မှန်' စာပေတွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြီးတော့လည်း စူးစမ်းဆင်ခြင်မိတယ်။

ကံကောင်းတာက တက္ကသိုလ်က ကျောင်းထုတ်ခံရခိုက် လူထုသတင်းစာတိုက်မှာ အယ်ဒီတာ လုပ်နေစဉ် မြန်မာပြည်ကို အလည်လာတဲ့ ပိုလန်ပြည် အစိုးရသတင်းစာ 'ထရီဘူနာလူဒု'ရဲ့ အယ်ဒီတာချုပ်၊ ပိုလန် ကွန်မြူနစ်ပါတီဗဟိုကော်မတီဝင် ဘရော့ဒ်စကီးနဲ့ တွေ့ဆုံရတာပါပဲ။ သူ့ကို မန္တလေးမြို့ပေါ် လိုက်ပြစဉ် ဆီးတီးစတိုး စာအုပ်ဆိုင်ကိုလည်း ရောက်သွားတယ်။ ဆီးတီးစတိုးဆိုတာကတော့ ဟိုးတစ်ခေတ်က ရန်ကုန်မှာ စမ့တ်အန်

မူကာဒမ် ဆိုသလို မန္တလေးမြို့မှာ အကြီးကျယ်ဆုံး ခေတ်အမီဆုံး နိုင်ငံခြား စာအုပ်ဆိုင်ကြီးပေါ့။ ဆိုင်ထဲရောက်သွားတယ်ဆိုရင်ပဲ ဘရော့ဒ် စကီးဟာ စင်ပေါ်က စာအုပ်တွေကို တစ်အုပ်ချင်း ဆွဲယူကာ “မင်း ဒါဖတ် ဖူးပြီလား။ အေး မဖတ်ရသေးရင်ဖတ်။ ကောင်းတယ်” လို့ မှတ်ချက်ချပါ တော့တယ်။ ဒီတော့မှ ဪ ဘာပေဆိုတာ ဂေါ်ကီတို့၊ လူရွှင်တို့မှ မဟုတ် ဘူး။ ကွန်ရစ်တို့၊ ဟတ်စလီတို့၊ ဂရိန်းတို့၊ ဂိုလ်ဒင်တို့၊ ဝေါတို့လည်း ဖတ်ရကောင်း ပါလားဆိုတာ ကျွန်တော်ပိုသဘောပေါက်သွားတယ်။ ဝတ္ထု တွေတင်မက မဂ္ဂဇင်းမှာလည်း Argosy တို့ Encounter တို့ ဖတ်သင့်တယ်လို့ သူ ပြောပြသွားလို့ သိခဲ့ရတယ်။

အဲဒီနေ့ကပဲ ကျွန်တော် ဆီးတီးစတိုးက စာအုပ်သုံးအုပ် ဝယ်ခဲ့တယ်။ နောင်လည်း အလျဉ်းသင့်သလို တတ်နိုင်သလောက် အနောက်က စာအုပ် တွေ ဝယ်ယူဖတ်ရှုတဲ့အကျင့်ကို ပိုမိုရဲရဲတင်းတင်း လုပ်မိတယ်။

တချို့က စာဆိုရင် ပြီးရော တွေ့ကရာ ရှစ်သောင်း အကုန်ဖတ်ကြ တယ်။ ဒါ မကောင်းပါဘူး။ မကောင်းတဲ့ ကိုယ် မလိုတဲ့ စာတွေကို လျှောက် ဖတ်နေရင် ကုန်သွားတဲ့ အချိန်တွေ နှမြောစရာ။ တချို့ကျတော့လည်း သန်ရာသန်ရာ ကိုယ်ကြိုက်တာလေးပဲ ဖတ်နေတယ်။ ဒီတော့ အမြင် ကျဉ်း မြောင်းပြီး ဒုတိယ ဒေါ်နီကီဟောတေးတွေ ဖြစ်ကုန်ကြရော။ တန်ဖိုးမရှိတာ၊ ကိုယ်နဲ့ မဆိုင်တာကလွဲရင် စာကို စုံအောင် ဖတ်သင့်တယ်။ ဒါမှ မျှတတဲ့ အတွေးအခေါ် ထူထောင်နိုင်မယ်။

ကိုယ်က ဆိုရှယ်လစ်မို့ အနောက်နိုင်ငံ အရင်းရှင်လောကက စာပေ တွေကို လျစ်လျူရှုကာ ရုရှား၊ တရုတ်စာအုပ်တွေချည်း ဖတ်မနေသင့်ဘူး။ ကိုယ်က ဗုဒ္ဓဘာသာမို့ လယ်တီဆရာတော်စာအုပ်၊ မဟာစည် ဆရာတော် စာအုပ်တွေချည်း ဖတ်မနေသင့်ဘူး။ ခရစ်ယာန်စာအုပ်၊ အစ္စလာမ် စာအုပ်၊ ခေတ်ဟောင်း ခေတ်သစ် ဒဿနစာအုပ်၊ သိပ္ပံစာအုပ်များလည်း ဖတ်သင့် တယ်။ တစ်နေ့ကပဲ စာဖတ်ဖို့ ပြောတဲ့အခါ လူကြီးတစ်ယောက်က (ခရစ်ယာန်) သမ္မာကျမ်းစာပဲ ဖတ်ဖို့ လိုတယ်လို့ ပြောတဲ့အတွက် စိတ်ပျက်ရ ကြောင်း Reader's Digest မဂ္ဂဇင်းထဲမှာ ဖတ်လိုက်ရသေးတယ်။ ဒါတွေ အားလုံးဟာ စိတ်ဓာတ် ကျဉ်းမြောင်းတာချည်းပါပဲ။

တချို့ကျတော့လည်း တခြား စာပေဆိုတာ မပြောနဲ့၊ ကိုယ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ စာပေကိုပဲ စုံစုံစေ့စေ့ ဖတ်မထားကြပြန်ဘူး။ တရုတ်ပြည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေးကာလက တပ်နီလူငယ်တစ်စုဟာ လမ်းမှာ ဈေးဝယ်ပြန်လာ တဲ့ အသက် ရှစ်ဆယ်ကျော် အမေရိကန် အဘွားကြီးတစ်ယောက်ကို တွေ့ တော့ “နယ်ချဲ့အရင်းရှင်မကြီးဟေ့၊ ဖမ်းဟ၊ ရိုက်ဟ” ဆိုပြီး သတ်မယ် ဆော်မယ်တကဲကဲလုပ်လာကြတယ်။ လူကြီး တချို့က ဝင်ပြီး (ဝန်ကြီးချုပ် ချိုအင်လိုင်းလား မသိ၊ မမှတ်မိတော့) “ဟေ့ ဟေ့ အဲဒါ အန္နာလူဝီစတ ရောင်း မထိကြနဲ့” လို့ ဝင်တားတယ်။ “ဘယ်က အန္နာလူဝီစတရောင်းလဲ။ နားမလည်ဘူး၊ သတ်မှာပဲ” လုပ်နေကြတော့ “အန္နာလူဝီစတရောင်း ဆိုတာ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ‘နယ်ချဲ့သမားနဲ့ ဖောက်ပြန်ရေးသမားမှန်သမျှ စက္ကူ ကျားချည်းပဲ’ လို့ ပြောခဲ့တာကို ကမ္ဘာ့ပေးတဲ့ အမေရိကန် သတင်း ထောက်မကြီးဟေ့။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ရဲ့ ရဲဘော်ရဲဘက်မကြီးဟဲ့။ သိကြရဲ့ လား” ဆိုတော့မှ တပ်နီလေးတွေ အမြီးကုပ်သွားကြတော့တယ်တဲ့။

မြန်မာစာပေလောကမှာလည်း သူ့ကိုယ်သူ ဆရာဇော်ဂျီတပည့်ပါလို့ ကြွေးကြော်သူတစ်ဦးက သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းဆိုတာ မြန်မာစာပေမှာ အရေး မပါပါဘူးလို့ ဆိုလာတယ်။ “ကိုယ့်လူ ဆရာဇော်ဂျီကတော့ ‘သခင်ကိုယ် တော်မှိုင်း ဋီကာ ‘ဆိုပြီး ရေးခဲ့တာပဲ’ လို့ ပြောပြတော့ ‘ဟုတ်လား၊ ဆရာ ဇော်ဂျီက ရေးဖူးသလား’ တဲ့။ နောက် ဆရာတစ်ဦးက ‘သခင်ကိုယ်တော် မှိုင်းသာ စာမဆိုခဲ့သော်’လို့ ရေးဖူးတာကိုလည်း သူ ဖတ်ဖူးပုံ မရပါဘူး။ မြန်မာစာပေသမားဆိုပြီး မြန်မာစာကို နှံ့စပ်အောင် မဖတ်ခဲ့ဘူးဆိုတာကို ပြနေတယ်။

အလားတူ ဘာသာရေး ကိုင်းရှိုင်းတယ်ဆိုရင်လည်း တခြားစာတွေ ထားဘိဦး၊ ကိုယ့် မြန်မာပြည်မှာပဲ မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားရဲ့ “ဘုရား နည်းကို ဟောပြောနေရာမှာလည်း ထွက်ရပ်ဂိုဏ်းယောင်ယောင်၊ နတ်ဂိုဏ်း ယောင်ယောင် အသွင်ဆောင်နေရင် မသင့်တော်ဘူး” လို့ သွန်သင်ချက် တွေ၊ ညောင်လေးပင် တောရဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ “ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အချို့ သည် သာသနာပြင်ဘက်သား ရသေ့၊ ဝိဇ္ဇာ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ဇော်ဂျီ စသော ကိလေသာတုံးတို့ကို စေတီထိုက်သော ဓာတ်တော်ရုပ်ပွားတော်တို့နဲ့ တန်း

တူထား၍ အတ္တဒိဋ္ဌိလွှမ်းမိုး၊ လောကီအကျိုးကို ရည်ရွယ်၊ ကိုးကွယ်နိုင်ကြပေသည်။ . ဓာရဏပရိတ်၊ ဆဒိသာပါလ ပရိတ်၊ စက်ပရိတ်၊ ပရိမိတ္တဇာလသုတ် စသည်တို့ကို တရားသံနှမ်းဖြူး၍ ဘုရားဟော သုတ္တန်ကြီးတို့နှင့် တန်းတူဖြစ်အောင် တန်ဖိုးမြှင့်တင်နိုင်ကြပေသည်” စတဲ့ အဆုံးအမတွေ ထင်ရှားရှိနေပါလျက်ကနဲ့ ဘိုးမင်းခေါင် ဘိုးတော်တွေ သူရဿတီစတဲ့ ဟိန္ဒူနတ်တွေ၊ ကိုးကွယ်ကြ၊ ဓာရဏပရိတ်တဖွဖွ ရွတ်ကြ၊ လုပ်နေကြတော့တယ်။

ဗုဒ္ဓတရားတော်အရ ပြောရရင်တော့ ဒီဘိုးတော်နဲ့ သူ့နောက်လိုက် ဒေါန်ကီဟောတေးတွေဟာ တရားသဘောမှာ အဆိုးဝါးဆုံး ဝိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ ရှိကြသူတွေမို့ မဟာအဝီစိကားအထက်၊ ယင်းတို့ကား အောက် ခံစားကြရပေလိမ့်မယ်။

ဒါက ကိုယ့် ပြည်တွင်းမှာ ရှိတဲ့ စာကိုပဲ စုံစေ့အောင် မဖတ်ကြတာကို နမူနာပြလိုက်တာပါ။ တစ်ရပ်တစ်ကျေးက လာတဲ့ပစ္စည်းဆိုရင်တော့ ပိုဆိုးတာပေါ့လေ။ မော်ဒန်ဝါဒ၊ မော်ဒန်အနုပညာဆိုတာ ကမ္ဘာမှာ နှစ်ဆယ်ရာစုပိုင်းက ခေတ်ထဲခဲ့တာပါ။ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်ကိုတော့ ၁၉၆၀ နောက်များမှာမှ ခေတ်စားလာတယ်။ ခေတ်စားလာအောင် လုပ်ပေးလာသူတွေထဲမှာ တစ်ဦးပါခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်က ဟိုဝါဒ ဒီဝါဒဆိုတာ ဒီလိုပါပဲ။ ကမ္ဘာ့ရေစီးကြောင်းမှာ ပေါ်လာလိုက်၊ ပျောက်ကွယ်သွားလိုက်ပါပဲလို့ ထင်းရှူးပင်ရိပ် အမှာစကားမှာ ရေးခဲ့ပါတယ်။ ခေတ်ပေါ်ကဗျာကို စဆွေးနွေးစကပိုင်း ‘အာ’ ကြတာပဲ။ နောက်တော့လည်း မော်ဒန်မှ မော်ဒန် ဖြစ်လာကြရဲ့။ တစ်ခါ ကမ္ဘာမှာ မော်ဒန်ခေတ်ကုန်သွားလို့ ခေတ်ကုန်ပါပြီ ပြောမိတော့ ကျွန်တော့်ကို ပိုင်းတိုက်ခိုက်ကြပြန်တယ်။ ဟော ခုတော့လည်း ပိုစံမော်ဒန်နေကြပြန်ပြီ။ ပိုစံမော်ဒန်လည်း ခေတ်ကုန်သွားပြီလို့ ပြောပြရင် ဘာပြောကြဦးမယ်မသိ။ စာကို စုံအောင်မှ မဖတ်ကြပဲကိုး။

ခက်တာက မော်ဒန်တို့ ပိုစံမော်ဒန်တို့ဆိုတာက နိုင်ငံခြားက လာတဲ့ အယူအဆတွေ။ ဒါတွေကို တင်ပြရာမှာ သုံးနှုန်းထားတဲ့ မီဒီယမ်က အင်္ဂလိပ်စကား။ အဲဒီတော့ အင်္ဂလိပ်စာ ကျကျနန မတတ်သူဆိုရင် အခက်ကြုံရမှာ မှုချပါပဲ။ ဖတ်တာကလည်း မော်ဒန်၊ ပိုစံမော်ဒန်အကြောင်း သဘောတရား

စာအုပ်တွေတင်မဟုတ်ဘဲ နာဘိုကော့ဖ်ရဲ့ ဝတ္ထုတွေအစ၊ ဆာလ်မန်ရာရှဒီ ဝတ္ထုတွေထိ ဖတ်ဖူးဖို့လည်း လိုလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို မဖတ်နိုင်ဘဲနဲ့တော့ မော်ဒန်အကြောင်း ပို့စ်မော်ဒန်အကြောင်း လေလုံးထွား မနေသင့်ဘူး။

အလယ်ခေတ် သူရဲကောင်းဝတ္ထုတွေချည်း ဖတ်နေခဲ့တဲ့ ဒေါ်နီကီဟော တေးဟာ သူရဲကောင်းရောဂါထခဲ့သလို ဆိုရှယ်လစ် သရုပ်မှန်စာပေချည်း ဖတ်နေခဲ့သူတွေဟာလည်း လက်ဝဲ ကယောင်ကယင်လေးတွေ ဖြစ်ကုန်ခဲ့ရ တယ်။ ဂန္ထဝင် မြန်မာစာပေချည်း ဖတ်ရှုမွေ့လျော်နေသူဟာ နွားခြေရာထဲ က ဖားသူငယ်ဘဝကို ရရှိတတ်ပြီး ပို့စ်မော်ဒန်အကြောင်း တစ်ခွန်းစ နှစ် ခွန်းစ ကြားဖူးနားဝရှိသူများဟာလည်း ပို့စ်မော်ဒန် ဒေါ်နီကီဟောတေးတွေ ဖြစ်ကုန်တော့တယ်။ ဘယ်ဟာ လေ့လာလေ့လာ တစ်ခုတည်း တစ်မျိုး တည်းပဲ အားသန်မနေဘဲ အမျိုးစုံအောင် ဘက်စုံအောင် သုံးသပ်ရှုမြင်တတ် ရတယ်။ ဒါမှ အမြင်မကျဉ်းဘဲ မျှမျှတတ စိတ်ထားမျိုး မွေးမြူနိုင်မယ်။

ဒီတော့ကာ စာဖတ်တယ်ဆိုရာမှာ စာကို ရွေးချယ်ပြီး မျိုးစုံအောင် ဖတ် ရပါတယ်။ တန်ဖိုးမရှိတဲ့ အလေ့အတော စာတွေဖတ်ပြီး အချိန်ဖြုန်းမနေရ ဘူး။ တို့က ဒါမျိုးပဲ ကြိုက်တယ်ဆိုပြီး တစ်မျိုးတည်းကိုလည်း ဖတ်မနေ ရဘူး။ ဝတ္ထုဖတ်မယ်ဆိုရင် ရုရှားမှ အမေရိကန်မှ လုပ်မနေဘဲ ရှိလိုဟော့ဖ် ဝတ္ထုဖတ်သလို စတိုင်းဘက်၊ အပ်ဒိုက်တို့ရဲ့ ဝတ္ထုတွေ ဖတ်ရမယ်။ ဖော စတာ ဝတ္ထုတွေ ဖတ်သလို၊ ဩဝဲလ်တို့၊ လောရန်စ်တို့၊ ဒေါရစ်လက်ဆင် တို့ကို ဖတ်သင့်တယ်။ မော်ဒန်၊ ပို့စ်မော်ဒန် ပြောနေပြီး ဆာလ်မန်ရာရှဒီ ရဲ့ ဝတ္ထုတွေ မဖတ်ဖူးလို့ မဖြစ်ဘူး။ ဘဝသရုပ်ဖော် ဝတ္ထုမှ ဖတ်တယ်ဆို ပြီး အယူသီးနေဖို့လည်း မသင့်ဘူး။ စုံထောက်ဝတ္ထု၊ သူလျှိုဒလန်ဝတ္ထု လည်း ဖတ်သင့်တာပါပဲ။ ရှေးခေတ် ရှားလောက်ဟုမ်း ဝတ္ထုတွေ ဖတ်သင့် သလို ကနေ့ခေတ် ဂျန်လကရေးရဲ့ သူလျှိုဝတ္ထုတွေလည်း ဖတ်ဖူး၊ အရသာ ခံဖူးသင့်တယ်။

နို့မို့ရင် တစ်ခါက မှားဖူးသလို စုံထောက်ဝတ္ထု၊ သူလျှိုဒလန်ဝတ္ထုဆိုတာ ကောင်မချောချောလေးတွေနဲ့ ချစ်ဗျူဟာခင်းတဲ့ ဂျိမ်းဇ်ဘွန်းလိုဟာမျိုးလို့ အထင်မှားသွားတယ်။

အဝတ္ထု (Non-Fiction) ဖတ်မယ်ဆိုရင်လည်း ရုရှားတရုတ်တို့က

လာတဲ့သမိုင်း၊ ဒဿန၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စာအုပ်တွေမှ အထင်ကြီးပြီး
 လေ့လာဖတ်ရှုနေတာမျိုး မဟုတ်ဘဲ တခြားနိုင်ငံများက ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရေး
 သားထုတ်ဝေထားတာတွေကိုလည်းဖတ်ဖူး၊ လေ့လာဖူးရမယ်။ သိပ္ပံနဲ့ ပတ်
 သက်တာကို ဗဟုသုတအဖြစ် ဖတ်မယ်ဆိုရင်တော့ တိုင်းပြည်မရွေးပါဘူး၊
 ခေတ်ပဲ သတိပြုရမယ်။ ကမ္ဘာကမ္ဘာက ထုတ်တဲ့စာအုပ်ဆိုရင် ဖတ်မနေပါ
 နဲ့တော့။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်ဝန်းကျင် ထုတ်တာမျိုးပဲ ဖြစ်သင့်တယ်။

စုန်း၊ ကဝေ၊ တစ္ဆေ၊ ဥစ္စာစောင့်၊ ဘိုးတော်၊ ဗေဒင်ယတြာ၊ အင်းအိုင်
 လက်ဖွဲ့ စာအုပ်များကို ဗဟုသုတအဖြစ် ပျော်စေပျက်စေ ဖတ်ချင်ရင်တော့
 အချိန်အားနေရင်တော့ ဖတ်ပေါ့။ အလေးအနက်တော့ မထားသင့်ဘူး။

ဒီလိုသာ စာကို စုံစုံစေ့စေ့၊ ဒါပေမဲ့ စိစစ်စစ်စစ် ဖတ်တတ်ပြီဆိုရင်တော့
 ၂၁ ရာစု ဒေါ်နီကီဟောတေးဘဝက လွတ်ကင်းမှာ မုချဖြစ်တယ်။

အတွေးခေါင်လွန်သူများ

“မိုး”ကို ကနေ့ လူတိုင်းပဲ “မိုး”လို့ ရေးနေကြပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော် ပဉ္စမတန်းတုန်းက ဖတ်စာထဲမှာ ယကြီးသတ်နဲ့ ‘မိုဃ်း’လို့ ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတွေလည်း အဲဒီအတိုင်းပဲ “မိုဃ်း” ရေးခဲ့ရတယ်။ “မိုဃ်း” ဟာ ပါဠိ “မေဃ” က ဆင်းသက်လာတယ်။ ဒါကြောင့် ယကြီး သတ်ရတယ်တဲ့။

ရာဇကုမာရ် ပျူစာမျက်နှာမှာ နိဗ္ဗာန်ကို “ပဒေါဗ်”လို့ ရေးတယ်။ “ပဒေါ” “ပဒ” က ပါဠိ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ပြောတာ၊ “ဗ်” က ပျူစကား၊ “မြတ်” အဓိပ္ပာယ်။ အဲဒီ “ပဒေါဗ်” က ပ ပြုတ်ပြီး “ဒေါဗ်” အဲဒီကမှ “နောဗ်” (ဒနဲ့ န ဝဂ်တူ)၊ ဒီ “နောဗ်” က “နိဗ္ဗာန်” (‘နော’က ‘နိဗ်’ ပြောင်းပုံတော့ ရှင်းမပြ) ဖြစ်လာ တယ်လို့ မန္တလေးတက္ကသိုလ်တုန်းက ကျွန်တော်တို့ဆရာ မြန်မာစာပါမောက္ခ ဦးချမ်းမြ (မြကေတု)က ဆိုပါတယ်။

“မိုး”ဆိုတာ အပေါ်က၊ အမြင့်က လွှမ်းနေတာ၊ ဖုံးအုပ်နေတာကို ပြော တာပဲ။ “အိမ်ကို ခနိမိုးတယ်။” “ခေါင်မိုး”၊ “ခနိမိုး”၊ “သက်ငယ်မိုး”၊ “ထီး တော်မိုး”၊ “အမိုးအကာ” တွေမှာ “မိုး” အဓိပ္ပာယ် ထင်ရှားနေတယ်။ ဘာမှ

ပါဠိက ဆင်းသက်နေစရာ မရှိဘူး။ ပါဠိ “မေယ” က ဆင်းသက်ရင် “မိုး” မဟုတ် “မိယ်၊” “မိက်” လို့ ဖြစ်မယ်။ “သေက” က “သိက်” (အဘိသေက” က “ဘိသိက်”) ဖြစ်သလိုမျိုး။ ဒီတော့ “မေယ” က “မိုး” နှယ်ယူတာဟာ လက်တွေ့ကို မကြည့်ဘဲ အတွေးခေါင်တာသာ ဖြစ်နေပါတယ်။

တစ်ခါ “နိဗ္ဗာန်” ကျပြန်တော့ “နိဗ္ဗာန” ပါဠိက ဆင်းသက်လာမှန်း အလွယ်တကူ မြင်နိုင်တယ်။ လူတိုင်းလည်း သိနေပါလျက် “ပဒေါမံ” က ဆင်းသက်ပါတယ်လို့ ပြောတာဟာ စတန့်ထွင် အတွေးခေါင်တာပဲ ဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဆရာကလည်း အင်မတန် စတန့်ထွင်ချင်တာ။ ပလွေကို နှာခေါင်းနဲ့ မှုတ်ပြတာ။

မြန်မာစကားမှာလိုပဲ ပျူစကားမှာလည်း ပါဠိတွေ ဝင်ရောက်နေပါတယ်။ ရာဇကုမာရ် အစနားမှာတင်ပဲ သိရီ၊ တထာဂတ၊ “ပဒေါ” (ပဒ)တို့အပြင် “ဗတွ”၊ “တဒံ” စတာတွေလဲ ပါဠိ “ပတွာ”၊ “တဒါ” တို့က ယူသုံးထားပုံရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလောက်ပါပဲ။

ဥပမာ မြန်မာ “သား” ကို ပျူက “သး” လို့ ရေးပါတယ်။ ဒီ “သး” ကို ပါဠိ “ပုတ္တ” က “ပုတ်” ပြုတ်ပြီး “တ” ကျန်။ “တ” ကနေ “သး” (ပုတ္တ - တ - တ - စ - သ - သး) ဖြစ်တယ်ဆိုတာမျိုးဟာ အတွေးခေါင်ရုံမက ရယ်ဖွယ်လိလိ ဖြစ်နေပါတယ်။ “သား” ဖြစ်ချင်လို့ “တ” ယူမယ်ဆိုရင် “ပုတ္တ” ကတင် မဟုတ်ပါဘူး။ “တာတ” (ချစ်သားလို့ ဘာသာပြန်ကြတယ်) က ယူလည်း ရနိုင်တာပါပဲ။ တကယ်က “သား” ကို မြန်မာ့ညီနောင် စကားတွေမှာ မရူး၊ လရိုး၊ ဇီးတို့က tsaw ၊ ကချင်က sha စသဖြင့် ရှိနေကြတာကို စဉ်းစားရမယ်။ ကချင် အဘိဓာန်မှာ sha ကို မြန်မာ “သား” နဲ့ ယှဉ်ကြည့်ဖို့ ပြထားတယ်။ သမီးကိုလဲ မရူး၊ လရိုးတို့က tsa-mi , ဇီးက mi. wetsaw ကချင်က num ka - sha ခေါ်ကြတယ်။ ပုဂံကျောက်စာမှာ “သာမိ၊ သာမိ၊ အသာမိ၊ အသမိ၊ သမိ၊ သို့” စသဖြင့် ရေးမှတ်တယ်။ “သား” ကို အမဖြစ်ကြောင်းပြဖို့ “မိ” ထည့်ထားတာပါပဲ။

‘တာတ’ ကို ပညာရှိက ပျူ ‘တွ’ (မင်း) ကို ရင်းမြစ်ဖော်ရာမှာ သုံးထားတယ်။ ‘ပါဠိ ဝေါဟာရတာတသည် အဖ၊ ဖခင်၊ စောင့်ရှောက်အပ်သည်ဟု အနက်ထွက်သည်။ တာတ - တတ - တဒ - တွ - တွး - ဟူ၍ အဆင့်

ဆင့် ပြောင်းလဲလာပါသည်' လို့ ရေးပါတယ်။ ပါဠိ မြန်မာအဘိဓာန်မှာ 'ချစ်သား၊ အမောင်၊ ညီချစ်' စသဖြင့် ပေးထားတာကိုတော့ မဖော်ပြဘူး။ ပါဠိ တတ်သူမရှိ၊ ငါပြောသမျှ ယုံမှာပဲလို့ ထင်နေပုံပါပဲ။

ရေကို ပျူက “တွါ” ခေါ်ကြောင်း ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာအရ သိရတယ်။ ဒီ “တွါ” (tdu) ဟာ တိဗတ် tchoo, chu နဲ့ ဆက်နွယ်ပုံရပါတယ်။ ဒါကိုပဲ ခဲရာခဲဆစ် ကြံဖန်ပြီး ပါဠိ “တောယံ” နဲ့ “ဥဒက” နှစ်ပုဒ်ပေါင်းပြီး “တွါ” ဖြစ်လာတယ် ဆိုတာကတော့ လွန်လွန်းပါတယ်။ ဘယ် ပါဠိကျမ်းဂန်မှာမှ တောယနဲ့ ဥဒက တွဲသုံးတာ မရှိပါဘူး။

ဘလက်ဒင် ပြောတာက အမြီးကို ဖြတ်ပစ်လိုက်တာကို ပြောတာ၊ အမြီးကို ယူတယ်ပြောတာ မဟုတ်ဘူး (abbreviated long Indian words by cutting off the end) ။ မြန်မာလိုပေါ့။ ပါဠိ “ဝေဿန္တရာ” ကို “တရာ” ဖြတ်ပြီး “ဝေသန်” ပဲ ခေါ်ကြသလိုမျိုး။ “သုဝဏ္ဏသာမ” ကို “သုဝဏ်” ပဲ ယူသလိုမျိုး။ “ရွှေလိုဝင်းပါတဲ့ မင်းသုဝဏ်။” ပျူတွေလည်း ပါဠိ “ဂုဟာ” က “ဂု” ကို ယူကာ “ဂေါ” လို့ သုံးတယ်။ သက္ကဋ “ဒြဿ” က “ဿ” ကို ဖြုတ်ကာ ရှေ့ “ဒြ” ကို ယူတယ်။ ဒါကိုပဲ ကျွန်တော်တို့ ပညာရှင်တွေက နားလည်လွဲကာ ရှေ့ပိုင်းဖြတ်ပြီး နောက်ပိုင်းအမြီးချည့် ယူနေတော့တယ်။ ‘ပုတ္တ’ က ‘တ’ တဲ့၊ ‘ဒါဿျ’ က အမြီး ‘ဿျ’ ကို ယူသတဲ့။ အောက်မှာလည်းကြည့်။

“တိုင်းပြည်” ဆိုတာ “ရဋ္ဌ” နဲ့ “ပုရ” က ဆင်းသက်လာပြန်ပေါ့တဲ့။ “ရဋ္ဌ” မှာ ‘ရ’ ချန်လိုက်တော့ အမြီး ‘ဋ္ဌ’ ရတယ်။ ‘ဋ္ဌ - တ --တိ’ ဖြစ်သွားသတဲ့။ ‘ပုရ’ ကတော့ ‘ပုရ - ပရ - ပြ - ပြီး’ ဖြစ်သွားတယ်။ နှစ်ခုပေါင်းတော့ ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာလာ “တိပြီး” -တိုင်းပြည် ဖြစ်လာပါသတဲ့။ ပညာရှိကြီး သတိ လက်လွတ်ဖြစ်သွားတာကတော့ ‘ဥ ရာဇကုမာရ် ကျောက်စာခေတ်က “တိုင်းပြည်” ဆိုတဲ့ မြန်မာဝေါဟာရ မပေါ်သေးဘူး။ ပျူစကားမှာဆိုတော့ ဝေးရော။ အဲဒီခေတ်က မြန်မာရော ပျူပါ “ပြည်” ပဲ ရှိသေးတယ်။ ပြည်ကလည်း မြို့ကိုပြောတာ။ “တိ” ဟာ “တိုင်း” မဟုတ်ဘဲ တခြား အဓိပ္ပာယ်ထွက် ပျူစကားလုံး တစ်လုံးသာ ဖြစ်တယ်။ ဖြစ်နိုင်တာက “ဒွိ” (မှာ)။ “ယံတိ” ယင်းမှာ ။

ကျွန်ကို ပျူမှာ 'တြး' ခေါ်တယ်။ ဒါကိုလည်း ပါဠိသက္ကတ ဒါသဗျ၊ ဒါသျတို့ကနေ "ဒါသျမှာ ဒါ ကျေ၍ သျ ကျန်၏။ သျမှ ဩ၊ ဩမှ ဩ၊ ဩမှ ဩ၊ အဆင့်ဆင့် ဆင်းသက်လာ" တယ်ဆိုတာများဟာလည်း ကြံကြီး စည်ရာပါပဲ။ ပါဠိမှာ ကျွန် (slave) က ဒါသပါ။ ကျွန်အဖြစ်၊ ကျွန်ဘဝ ကမှ 'ဒါသဗျ'၊ သက္ကဋ 'ဒါသျ' ပါ။ ဒီစကားလုံးကမှ ရှေ့ 'ဒါ' ကို မယူ၊ အမြီး 'သျ' ကို ယူပြီး 'တြ' လုပ်တာကတော့ တော်တော်ကို မစဉ်းမစား မဆင်မခြင် ပြီးရော လုပ်ထားတာပါပဲ။

"အဘယ်သည် ဘဒ္ဒေမှ အသံပြောင်းစနစ်အရ ပြောင်းလဲလာသည်။ ဘဒ္ဒေကို အမြန်ဆိုသော် ဘေဖြစ်လာ၍ ဘေမှ ဘယ်ဖြစ်လာနိုင်သည်။ အထပ်ပေါင်းသော် အဘယ်ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ပါယ်မယားမှ ဗယ်မယား ဖြစ်လာ၍ အထည့်ပေါင်းသော် အဗယ်မယား၊ အဘယ်မယား ဖြစ်လာနိုင် သည်" တဲ့။ ဒီလို မပြောခင် ရာဇကုမာရ် ပါဠိမူကို ကြည့်လိုက်ဖို့ ကောင်း တယ်။ အဲဒီ ပါဠိမျက်နှာမှာတော့ ဘဒ္ဒေ မသုံးဘဲ၊ "ပိယာဒေဝီ" လို့ သုံးထား တာကို တွေ့ရပေလိမ့်မယ်။ ဘယ်သုံးမတုန်း၊ ဘဒ္ဒေက အာလုပ်စကား ဥစ္စာ။ "အို ရှင်မ" လို့ ဆိုရမယ်။ နာမ်ရှေ့က သုံးလို့မရဘူး။ ရှေးပျူတွေ၊ မြန်မာတွေ ပါဠိ တတ်တယ်။ ပျူမျက်နှာမှာ "မံ" (မြင့်မြတ်)ပဲ သုံးထား တာကို တွေ့ရတယ်။

သေတာကို ပျူလို "ဟိ" လို့ ဆိုတယ်။ "ပေါ မံ မယး ဗိး ဟိ တဒံ" ထိုပယ်မယား သေတဲ့အခါ။ ဒီ 'ဟိ' ဆင်းသက်လာပုံပြထားတာက စုတိ (ပါဠိ သေသည်)မှ 'စု' ဖြုတ်ကာ 'တိ' ယူတယ်။ လာပြန်ပြီ၊ ရှေ့ဖြုတ် အမြီးယူနည်းကြီး။ နောက် 'တိ-စိ-သိ-ဟိ' အဆင့်ဆင့် ပြောင်းပါသတဲ့။ 'စုတိ' က 'တိ' ထက် 'စု' ကိုယူဖို့ ပိုအလားအလာ များတယ်။ ပါဠိမှာ 'တိ' တွေ အလွန်ပေါတာကလား။ အမှန်မှာ 'သေ' တာကို ပါဠိ 'စုတိ' က ယူ တယ်ဆိုတာ တော်တော် အတွေးချော်တာ။ ပါဠိက ယူချင်း ယူရင်၊ တခြား ဣန္ဒြေပရောပစကားတို့နည်းတူ၊ 'မရတိ၊ မရဏ' က 'မရ' mar ဓာတ်ကို ယူမှာပေါ့။ စပိန် morir, muerte, ပြင်သစ် mourir, mort, အင်္ဂလိပ် mortal, immortal တို့ကို ကြည့်လေ။ ပါဠိနဲ့ ဒီလောက် ရှည်ရှည်ဝေး ဝေး ဆက်နွယ်ပြနေစရာလည်း မလိုပါဘူး။ မြန်မာ 'သေ' ကို ကချင်က si

“ဆီ” မရူနဲ့ လရှိုးက shik ရှိက်၊ ဇီးက shi ရှိ ဆိုတယ်။ တိဗတ်မှာ shi-wa က သေတာ၊ hig က အသက်ထွက်တာကို ပြောတာပါ။ အဲဒီ ‘ဆီ၊ ရှိ’ တွေဟာ ပျူ ‘ဟိ’ နဲ့ နှယ်ပါတယ်။ ခေတ်မြန်မာ “ရှိ” ကို ပုဂံကျောက်စာက “ဟိ၊” ရှစ်ကို ‘ဟေတ်’ ရေးတာကို ထောက်။

“မိန့်တယ်” အဓိပ္ပာယ်ရတဲ့ ပျူ ‘တိုး’ ရဲ့ ရင်းမြစ်ကို ရှင်းပြရာမှာ ပါဠိ “အာမန္တေသိ” က “အာမန္တ” ကို မယူ၊ “တေသိ” ကိုယူလိုက်တယ်။ အဲဒီကနေ ‘တေသိ-တသိ-တစ-တတ-တဒ-ဒတိုး-တိုး’ ဖြစ်လာပါသတဲ့။ ဘယ်လိုဦးနှောက်နဲ့များ ဒီလို ကြံကြီးစည်ရာ ကြံတတ်ပါလိမ့်လို့ ချီးကျူးရတော့မယ်။ ‘တေသိ’ က ‘အာမန္တေသိ’ တစ်ခုတည်းမှာမှ ပါတာမဟုတ်ဘဲ၊ ‘မန္တေသိ’ (တိုင်ပင်တယ်)၊ ‘စိန္တေသိ’ (ကြံတယ်) မှာလည်း ‘တေသိ’ တွေပါတာပဲ ဥစ္စာ။

ကျန်စစ်သား မင်းကြီးက သာဓုခေါ်တာကို မြန်မာမျက်နှာမှာ “ကောင်လှောင်အံတေဟ်” လို့ ပါပါတယ်။ အင်းဝစကားနဲ့ “ကောင်းလင့်တည်း” ပါပဲ။ မွန်လို “ထိစ်အာ”၊ ပါဠိလို “သာဓု”၊ ပျူလို “ဟပြဆော” ပါတဲ့။ ဒီမှာ “ဟ” က ကောင်းတာပါ။ လီဆူးမှာ “ဟ” ဟာ ကောင်းတာပါပဲ။ တရုတ် “ဟအု” နဲ့ ယှဉ်သင့်တယ်။ အလယ်က “ပြ” က မြန်မာ “ပြင်းပြ” က “ပြ” နဲ့ ဆက်တယ်။ အလွန်အမင်း အဓိပ္ပာယ်ကိုညွှန်းတယ်။ “ဆော” က အာမေဇိုတ် နောက်ဆက်ပါ။ “ကောင်းလှောင်အံတေဟ်” (ကောင်းလှချည့်) ကို တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ထားတာပါပဲ။ ဒီရှင်းရှင်းလင်းလင်း ကိစ္စလေး ကိုပဲ မမြင်တတ်တော့ ‘ဟ’ နဲ့ ‘ဆော’ ကတော့ မများ။ ‘ပ’ ကို နေရာတကာ “ပြု” အဓိပ္ပာယ် ထွက်တယ်လို့ အောက်မေ့ပြီး “ကောင်းပြုသော” လို့ ချော်ထွက်သွားပါရော။

မယားကို ပါဠိ ‘ဘရိယာ’၊ သက္ကဋ ‘ဘာရိယာ’ က ဆင်းသက်လာတယ် ပြောတာ ဗြုန်းခနဲ ကြည့်ရင်တော့ ဟုတ်သလိုပဲ။ အသံဆင်သလိုလို ရှိတာကိုး။ တကယ်က မဟုတ်ပါဘူး။ ပါဠိကို မတွေးခင် ကိုယ့်မြန်မာစကားကို အရင်ဆင်ခြင်ရမယ်။ ရာဇကုမာရ်မှာ ‘မယာ’၊ နဘဲတော ကျောက်စာမှာ ‘အမိယာ၊ မိယာ’ အထောလတ်မှာ ‘မိယဟ်၊ မိယာ’ စသဖြင့် တွေ့ရတယ်။ ဒါတွေကိုထောက်ရင် ‘အမိ’ နဲ့ ‘ယာ’ နဲ့ ပေါင်းစပ်ထားတာဖြစ်ပြီး မြန်မာ

စကားစစ်စစ်၊ ပါဠိ၊ သက္ကဋ 'ဘရိယာ၊ ဘာရိယာ' နဲ့ ဘာမှမဆိုင် ဆိုတာ သိနိုင်တယ်။ "မ" ဟာ အမ၊ အမိကိုပြောတာ၊ မဟုတ်သဘော ပြတာမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် 'မယားအောင် ဖျောက်တယ်' ဆိုတာ ကလေးကလား စကား။ 'ယာ' အဓိပ္ပာယ်ကို စူးစမ်းကြည့်တော့ လရိုးမှာ "မိယဲ" mi-ye လို့ သွားတွေ့ရတယ်။ မရူးမှာ mi-ge, ဇီးမှာ mi-we လို့ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ မြန်မာ 'ယာ၊ ယား' ဟာ လရိုး 'ယဲ'၊ မရူး 'ဂဲ'၊ ဇီး 'ဝဲ' နဲ့ တစ် သဘောတည်း၊ တစ်မျိုးနွယ်တည်းလို့ တွေ့ရမယ်။ တစ်ခါ 'ယောက်ျား' ကို ကြည့်ပြန်တော့၊ လရိုးက yuk-ke, မရူးက yauk-kai, ဇီးက yuk-ge တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ ke, kai, ge တွေဟာ ye, ge, we တို့နဲ့ အတူတူ ပဲလို့ သိနိုင်တယ်။ မြန်မာ 'ယောက်ျား' ဟာလည်း 'ယောက်' yauk နဲ့ 'ယား' ya ပေါင်းစပ်ထားတာ (ပုဂံ ကျောက်စာမှာ 'ယောက်ယာ')၊ မိန်းမ မယားကလည်း 'မိ' mi နဲ့ 'ယား' ya (ပုဂံ ကျောက်စာမှာ 'မိယံ ယာ') ပေါင်းထားတာပါပဲ။

ပျူမှာ 'အဆွေ'ကို "သြူ" လို့ ခေါ်ကြောင်း ရာဇကုမာရ်ပျူ မျက်နှာအရ သိရတယ်။ ဒီ 'သြူ' ကို ရဖို့အတွက် ပါဠိ 'ဝယဿ'၊ သက္ကဋ 'ဝယသျ' တို့က 'သျ' ကို ယူ၊ 'သျ - သြ - သြူ' အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလာရပါသတဲ့။ သက္ကဋ စကားလုံးမျိုးစုံက 'သျ' ကို ယူပြီး လုပ်စားနေတာ တော်တော် တောင်များသွားပြီ ထင်တယ်။ ခုနကပဲ 'ဒါသျ' က 'သျ' ကို 'ဟြ' လုပ်ပြီး ပြီ။ တကယ်က ပါဠိ 'ဝယဿ' ဟာ အဆွေထက် ရွယ်တူကို ပြောတာပါ။ 'ဝယ' ဆိုတာ အရွယ်ဟော ဖြစ်မှန်း မြန်မာအများပဲ သိပါတယ်။ 'ငါ့သားလည်းကောင်း၊ ငါ့မြေးလည်းကောင်း၊ ငါ့ရွယ်တူလည်းကောင်း' လို့တော့ မရေးတန်ရာဘူး။ 'သြူ'ရဲ့ ရင်းမြစ်ကို တခြားနေရာမှာ ရှာသင့်တယ်။

တခြား သုတေသန မလုပ်ရသေးမီ၊ နီးစပ်ရာ ကြည့်ရင်တော့၊ ကိုယ့် မြန်မာကိုပဲ ကြည့်သင့်တယ်။ မြန်မာ 'အဆွေ' ကို ရာဇကုမာရ်က 'အဆုယ်' လို့ ရေးပါတယ်။ ရောမ အက္ခရာဖလှယ်ရင် achuy ရမယ်။ ကနေ့ မြန်မာ သံအတိုင်းရေးရင် asuy လို့ဖြစ်မယ်။ ဘလက်ဒင်က (pr.aswe) လို့ ပေးထားတယ်။ ဒီ su က သြူ sru နဲ့ ဆက်နွယ်မယ်လို့ မှန်းနိုင်တယ်။

ပါဠိ "ဝါ" ကနေ ပျူ 'ဋ္ဌေ' ဆွဲယူတာဟာလည်း (ဝါ - ဝ - လ တဲ့) အတွေးခေါင်လွန်းတာပါပဲ။ ပျူ 'ဋ္ဌေ'၊ မွန် 'လး'၊ ပုဂံ မြန်မာ 'လေ၊ လေဟ်'

ခေတ် မြန်မာ 'လည်း၊ လဲ' တို့ဟာ မျိုးနွယ်တူ ဆက်စပ်နေကြပါတယ်။ ဘာမှ ပါဠိ၊ သက္ကဋက ဆင်းသက်နေစရာ အကြောင်းမရှိပါဘူး။

ရာဇကုမာရ် ပျူမျက်နှာမှာ 'ပေါ ဥ သး၊ ပေါ ဝံး မယး၊ ပေါ ဝံ တွး၊ စသဖြင့် "ပေါ" ဆိုတဲ့ စကားလုံး တော်တော်တွေ့ရတယ်။ မြန်မာလို "ထို" လို့ ပြန်ကြတယ်။ 'ထိုရဲ့သား၊ ထိုပယ်မယား၊ ထိုမင်းမြတ်'။ ဒါမြန်မာ "ထို" ဖြစ်တယ်လို့ ဘလက်ဒင်က ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒီလောက် ရှင်းနေ တာကိုပဲ ပါဠိနွယ်ချင်လွန်းသူတွေက ပါဠိ "တတော" က လာတာလို့ လုပ်ကြပါသေးတယ်။

တတော - တော - ပေါ = ထို ပါတဲ့။

ဒီနေရာမှာ သိထားသင့်တာက ပါဠိ "တတော" ဟာ နာမ်ပုဒ်မဟုတ်၊ နိပါတ်ပုဒ် ဖြစ်တယ် ဆိုတာပါပဲ။ 'တတော ပုတ္တော၊ တတော ဘရိယာ၊ တတော ရာဇာ' လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ 'တဿာ ပုတ္တော၊ သာ ဘရိယာ၊ သော ရာဇာ' ပဲ ပြောနိုင်တယ်။ ဒီတော့ 'ပေါ' ဟာ 'တတော' က လာတာမဖြစ် နိုင်ဘူး။ လာချင်းလာရင် သဗ္ဗနာမ် 'သ၊ တ' တို့က လာတယ်ပဲ ပြောနိုင် တယ်။ တကယ်က ပျူ 'ပေါ' ဟာ မြန်မာ 'ထို၊ သင်း၊ ဒီ၊ တိဗတ် do, ကချင် dai, n'dai, htaw တို့နဲ့ ဆက်နွယ်နေတဲ့ တိုင်းရင်းစကားစစ်စစ် သာ ဖြစ်တယ်။

ပျူ စကားလုံးတွေ့သမျှ ပါဠိသက္ကဋက လာလေဟန်အကျိုးအကြောင်း မဆက်စပ်၊ စကားစပ် မကြည့်ဘဲ ထင်ရာစိုင်း အဓိပ္ပာယ်ကြံဆလိုက်တာ လုံးချင်းကတော့ ဟုတ်သလိုလို၊ ဝါကျထဲ စာပိုဒ်ထဲ ထည့်ပြန်လိုက်တော့မှ ကိုးရိုးကားရား ရယ်စရာ အဓိပ္ပာယ်မဲ့တွေ ဖြစ်ကုန်တာကိုး။ ဒါလည်း ကိုယ့် ဟာကိုယ် သိပုံမရဘူး။ ရာဇကုမာရ်ကတော့ မြန်မာမှုရှိနေလို့ ဘာမှမဖြစ်၊ တခြား ပျူစာကို ပြန်လိုက်ရာမှာတော့

"အန္တရာယ်ကင်းပါစေ၊ အောင်မြင်ပါစေ၊ ဝမ်းမှာ ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း ခံရသည်၊ လမင်း ထွက်လာသည်၊ မြင်းကဲ့သို့ပြေးသည်၊ ထို့အတူ တဏှာ ရမက်ကြောင့် သံသရာလည်ရသည်" တဲ့။

ရှေးက ပျူကြီးတွေ ဒီလိုခပ်ကြောင်ကြောင် စာတော့ စီကုံးပြီး မော်ကွန်း ထိုးလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်တော့ မထင်မိ။

စကားတစ်လုံးရဲ့ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပုံ သမိုင်းကြောင်းကို ပြောချင်ရင်၊ အဆင့်တိုင်း ခေတ်တိုင်းမှာ ဒီလိုဒီလို ရှိခဲ့တယ်လို့ အထောက်အထားနဲ့ ပြရတယ်။ ကိုယ်စိတ်ထင်နဲ့ လျှောက်မလုပ်ရဘူး။ 'ကရုဏာ' က 'အာ' သရ ပြုတ်ပြီး 'ကရုဏ်'၊ 'ကရုဏ်' က 'ကရုတ်' (တ-ဏ ဝဂ်တူ)၊ 'ကရုတ်' က 'ငရုတ်' (က-င ဝဂ်တူ) ကောက်ကာ ငင်ကာ အလွယ်ရေးလို့ ရတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ငရုတ်သီးဟာ ကရုဏာကလာတယ်လို့ (ဆရာဦးဆန်းထွန်း နောက်ပြောဖူးသလို) မပြောနိုင်ဘူး။ ဘယ်တုန်းက 'ကရုဏ်' တွေ့ရပြီး၊ ဘယ်တုန်းက 'ကရုတ်' ဖြစ်သွားတယ် သက်သေ အထောက်အထားပြနိုင်ရတယ်။

ဥပမာ --- 'ဘုရား' ရဲ့ ရင်းမြစ်ကို ပြချင်ရင်၊ သက်စိုးတောင်၊ ဒါမှ မဟုတ် ပေါ်တော်မူဘုရား ကျောက်စာ (၁၀၃၈ ခန့်) မှာ 'ပူရ်ဟာ'၊ ရာဇကုမာရ် (၁၁၁၂)၊ တုရင်ပုထိုး (၁၁၄၇)၊ မြတ်ကြီးစွာ ခဲတောင် (၁၁၆၉) စသည်မှာ 'ပုရှာ'၊ နဘဲတောဘုရား (၁၁၁၂)၊ ငါမင်ကဒည်သင် (၁၁၅၁)၊ အထောလတ် (၁၁၆၅) တို့မှာ 'ပုတြာ'၊ ဖုန်းမြတ်သား ပြည့်စုံ (၁၁၇၀) မှာ 'ဗုရှာ'၊ တောင်ထောင့်ရွာ ကျောက်စာ (၁၁၇၁) မှာ 'ဖုရှာ'၊ တိုင်းချွတ် (၁၁၇၉) 'ပုရ်ဟာ'၊ နားတောင်းများ (၁၂၀၇) 'ဘုရှာ'၊ ငါစန်သင် (၁၂၀၈) 'ပုရှာ'၊ ဖုရှာ၊ သင်ကြီး အိုသီသင် (၁၂၂၄) 'ပူရှာ'၊ စည်သူမင်းကြီး (၁၂၃၁)၊ မင်းကြီးအသင်္ခီယာ (၁၂၃၂)၊ မင်းသားထောက်လှော်ကား (၁၂၃၃)၊ ရာဇသူရသမီးမောင်နံ (၁၂၆၆) တို့မှာ 'ဘုရှာ'၊ ဒါပေမဲ့ ၁၂၄၀ လောက်ထိ အများစု 'ပုရှာ'၊ ရံဖန် 'ပုရ်ဟာ'၊ ဖုရှာ' ကြီးကြား ကြီးကြား တွေ့နေရသေး ကာ၊ နောက်ဆုံး နှောင်းခေတ်တွေမှာ 'ဘုရား' ဖြစ်သွားကြောင်း ပြောပြရပါလိမ့်မယ်။

တခြားဘာသာစကားတွေမှာလည်း ဒီတိုင်း လုပ်ကြရကြောင်းကို အထက် 'မရတီ' နဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ ပြခဲ့ပြီ။ နောက်ထပ်တစ်ခုပြရရင် အင်္ဂလိပ်စကား human ဆိုပါတော့။ လာတင် humanus, ပြင်သစ် humain ကနေ ၁၄ ရာစုမှာ အင်္ဂလိပ် human ဖြစ်လာကြောင်း ပြောပြရတယ်။ လာတင်စကား humanus မှာ us ဖြုတ်ပြီး human ဖြစ်လာတယ်။ အင်္ဂလိပ်စကား who man က human ဖြစ်လာတယ် စသဖြင့် (ကျွန်တော်

တို့ ငယ်ငယ်က wooed by man-woman (ပြောသလို) ထင်ရာ လျှောက် ပြောလို့ မရဘူး။

ဒီတော့ အထောက်အထားမရှိ၊ စကားလုံးတွေကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဟို ဖွဲ့ဒီကပ်လုပ်ကာ “ရာဇကုမာရ် ပျူ ကျောက်စာ၌ ပျူစကားလုံးဟူသမျှ ပါဠိ သို့မဟုတ် သက္ကဋ္ဌမှ ဆင်းသက်လာသည်” တို့၊ “ပါဠိ၊ သက္ကဋ္ဌ စကား တို့ကို အနည်းငယ်ပြောင်း၍ ပျူဘာသာဖြစ်လာသည်” တို့ ပြောဆိုတာတွေ ဟာ လုံးဝအခြေအမြစ်မရှိဘဲ သုတေသနပညာရှင် မဆန်တဲ့ တာဝန်မဲ့စကား တွေမျှ ဖြစ်ပါကြောင်း။

ပရိသတ်ဆီက စာတစ်စောင်

ကျွန်တော့်ဆီကို ဆွေမျိုးသားချင်းဆီက သူငယ်ချင်းအပေါင်းအသင်း ဆီက စာမလာတာ ကြာပါပြီ။ ခေတ်က ပြောင်း၊ လူကလည်းပြောင်းကုန် ပြီလေ။ ခေတ်က စာရေးတဲ့ခေတ်မဟုတ်။ ဖုန်းဆက်တယ်။ တစ်ပြည် စီ ခြားနေရင် အီးမေးလ်ထိုးတယ်။ လူကလည်း အရေးအကြောင်းကိစ္စရှိမှ ဆက်သွယ်ချင်တော့တာ။ အားတိုင်းဖွဲ့နွဲ့စီကုံးချင်တဲ့ အရွယ်တွေ မဟုတ် ကြတော့ဘူး။ ကျွန်တော့်ဆီ စာလာတာဆိုလို့ ပညာပေးစာစောင်တစ်ခုမှာ အမေးအဖြေအခန်း ဖွင့်ထားလို့ မေးကြမြန်းကြတာတွေရယ်၊ စာဖတ်ပရိသတ် ရယ်၊ ဒါပဲ ရှိတယ်။

ဒီနှစ်မျိုးမှာ အမေးအဖြေခန်းစာက အများစုပဲလေ။ စာဖတ်ပရိသတ်ဆီ က နည်းပါတယ်။ စာပါ အကြောင်းအရာက အများစိတ်ဝင်စားစရာ ဖြစ် မယ်ထင်ရင်၊ ကျွန်တော်ဆောင်းပါးရေးဖြစ်သွားတယ်။ ဥပမာ-မြန်မာစာအဖွဲ့ ရဲ့ “စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံကျမ်း” မပေါ်မီက ကျွန်တော်က “ကိုယ့်ကိုယ်ကို” မဟုတ်ဘူး၊ “ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်” လို့ “ယပက်လက်” သုံးလုံးနဲ့ ရေးရတယ် ဆိုတာကို မကျေနပ်သူတစ်ဦးက စာလှမ်းရေးစဉ်၊ သိပ္ပံမောင်ဝအကြောင်း

သုံးသပ်ချက်ကို မကျေနပ်သူကရေးစဉ်၊ (စာရေးသူတစ်ဦးကလည်း ကျွန်တော့် ကိုယ်စားဝင်ဖြေသွားရဲ့)။

အခုလည်း စာဖတ်ပရိသတ်တစ်ဦးဆီက စာတစ်စောင်မဂ္ဂဇင်းကတစ်ဆင့် ရထားပါတယ်။ ဖတ်ကြည့်တော့ အများစိတ်ဝင်စားမယ်ထင်လို့ ပြင်းထန်လွန်းတယ်ထင်မိတဲ့ တချို့နေရာတွေ တည်းဖြတ်၊ နာမည်တချို့ဖြုတ်၊ တချို့နေရာ ကျွန်တော့်ဝေဖန်ချက်ထည့်ကာ ဆောင်းပါးအဖြစ် ဖော်ပြချင်ပါတယ်။

ဆရာကြီး ဦးသာနိုးခင်ဗျား-

၂-၀၉-၀၀၆ နေ့ဟာဖြင့် ကျွန်တော့်အတွက် အလွန်ပျော်ရွှင်ကျေနပ်မိတဲ့ နေ့တစ်နေ့ပါ။ Oct၀၆ ထုတ်တေးကဗျာမဂ္ဂဇင်းပါ ဆရာကြီးရဲ့ “အသစ်ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်ကြီး” ဆောင်းပါးကို ဖတ်မိလို့ပါ။ မြင့်သန်းဆိုတဲ့ လူဆရာကြီးအပေါ် ထိကပါး ရိကပါး မထီလေးစား လုပ်နေတာကြာပေါ့။ ကျွန်တော့်မှာ ဘယ်ချက် ဆရာကြီး ပြန်ဆော်မလဲလို့ ကြားထဲက နေမထိထိုင်မသာ မခံချင်ဖြစ်နေခဲ့တာ ကြာပါပြီ။

ကျွန်တော်က ဆရာကြီး စာပေပရိသတ်ပါ။ ဆရာကြီး စာအုပ်တွေ၊ ဆောင်းပါးတွေ အကုန်ဖတ်ပါတယ်။ ဝယ်ပါတယ်။ စုပါတယ်။ ခေတ်ပေါ်ကဗျာဆိုတာ ဆရာကြီးက စလိုက်တာပါ။ ထင်းရှူးပင်ရိပ် ကဗျာတွေကနေ ခေတ်ပေါ်ကဗျာ ရေစီးကြောင်း၊ မြန်မာကဗျာရေစီးကြောင်း ပြောင်းလဲသွားတာပါ။ ဒါကို မိုးဝေပဲ့ကိုင်ရှင် . . . တို့ နောက်ပေါက်တချို့ ကဗျာဆရာအမည်ခံတဲ့ - တို့၊ မုံရွာက - တို့ စသည်ဖြင့် မျက်စိမှိတ် ဇွတ်ငြင်းနေတာတော့ မြတ်စွာဘုရားဒေဝဒတ်ကို ချွတ်မရသလိုပဲလို့သာ အောက်မေ့ရတော့မှာပါ။

ကဗျာဘာသာပြန်တာ အင်္ဂလိပ်စာ အတော်အသင့်တတ်ရင် ဘယ်သူမဆို ပြန်တတ်မှာပေါ့။ အခု ကိုတာ တို့အရင် မြသန်းတင့်တို့၊ မြင့်သန်းတို့ ဘာသာပြန်နေကြတာ ကဗျာဘာသာပြန် မည်ကာမတ္တတွေပါ။ ကဗျာဓာတ်မပါပါဘူး။ သူတို့ဘာသာပြန်တွေကိုလည်း ဘယ်သူမှ အလေးထားဖတ်မနေကြပါဘူ။ ကျွန်တော်နယ်မှာနေတာ သိတာပေါ့။ သူတို့လောက်တော့ ကျွန်တော်တောင် လုပ်ရင်ဖြစ်မှာပါပဲ။

ဆရာကြီး ဘာသာပြန်ပုံက စကားလုံးတွေ “ထောင့်တောင့်တောင့်၊ ကျွတ်ဆတ်ဆတ်တွေ” ကကိုပဲ ကဗျာပုံစံသစ်ဖြစ်ကာ ကဗျာဓာတ်တွေ ပြည့် သိပ်နေပါတော့တယ်။ ဒါလောက်ပဲ ပြောပါရစေ။ ဒါထက်ပိုပြောရင် ဖား တယ်ထင်မှာစိုးလို့။

မြင့်သန်းတို့ - တို့တစ်တွေ ဆောင့်ကြွားကြွား ဖြစ်နေတာကြာပါပြီ။ အောက်ခြေလွတ် ရမ်းကားနေတာ ဆုံးမမယ့်သူမရှိဖြစ်နေတော့ မိုက်ရိုင်းချင် တိုင်း မိုက်ရိုင်းနေကြတော့တာပေါ့။ အိမ်တစ်အိမ်မှာ အကြီးအကဲ အပြင် သွားခိုက် ကလေးတွေ သောင်းကျန်းနေကြသလိုပေါ့။ သူတို့က အင်္ဂလိပ် စာ အထိုက်အလျောက်တတ်ကြတာရယ်၊ နိုင်ငံခြားမှာ နေနိုင်တာရယ်၊ ငွေကြေးချမ်းသာတာရယ်နဲ့ လက်ညှိုးညွှန်ရာ ရေဖြစ်နေတယ်လို့ ထင်နေ ကြဟန်တူပါရဲ့။

ဆရာကြီးအနေနဲ့ မြန်မာစာ၊ အင်္ဂလိပ်စာ မပြတ်လေ့လာနေတာ ကျွန်တော်တို့ကြားဖူးပါတယ်။ ဆရာ ဦးမြသောင်းဆိုတာ မန္တလေးသားပါ။ ကျွန်တော်တို့ တောင်သာအထကမှာ ဒု-ကျောင်းအုပ်လုပ်ခဲ့ပြီး အင်္ဂလိပ်စာ ပြပါတယ်။ (အခုကွယ်လွန်ပါပြီ။) ဆရာဦးမြသောင်းက ဆရာကြီးနဲ့ ကျောင်းနေဘက်လို့ ပြောပါတယ်။ ဆရာကြီးအကြောင်း ပြောပြရာမှာ “ကိုသာနိုးက အင်္ဂလိပ်ရုပ်ရှင် ကြည့်တာတောင် ရုံထဲ အဘိဓာန်တစ်အုပ် လိုလိုမယ်မယ် ယူလာတယ်။ မသိတဲ့စကားလုံးပါလာရင် မီးခြစ်ခြစ်ပြီး အဘိဓာန်ထဲရှာတယ် . . .” အဲသလို ပြောဖူးပါတယ်။ ဟုတ်မဟုတ်တော့ ဆရာကြီး ကာယကံရှင်ပဲ။ ပြန်စဉ်းစားကြည့်ပါတော့။ (မဟုတ်ပါဘူး။ အထက်တန်းကျောင်းမှာ အဘိဓာန်မကိုင်ရ ပညတ်ချက်နဲ့ အင်္ဂလိပ်စာ သင် ခဲ့ရပြီး တက္ကသိုလ်ဘဝ တစ်လျှောက်လုံး အဘိဓာန်မရှိခဲ့ကြောင်း။ အပြင် ရောက်မှ ကဗျာတချို့ ဘာသာပြန်ဖို့ရှိမှ မိတ်ဆွေကိုညီကြီးက အဘိဓာန် တစ်စုံလာပေးလို့ စသုံးဖူးကြောင်း News Watch ဂျာနယ်မှာ ဆောင်းပါး ရေးဖူးပါပြီ။ အသံကြားလို့ မသိတဲ့ စကားလုံးကို စာလုံးပေါင်းလည်း သိ မယ်မဟုတ်ပါ။ ဒီတော့ အဘိဓာန်မကြည့်နိုင်ပါ။ ခုလိုပဲ ကျွန်တော့်အ ကြောင်း ပြန်ပြောကြရာ အမှားတွေ ပါနေတတ်ကြောင်း မကြာမကြာ တွေ့ရ ပါတယ်။ ဥပမာ-ကျွန်တော်က စီးကရက်သောက်ရင်း စာသင်တယ်လို့

တစ်ယောက်ရေးဖူးဟယ်။ ကျွန်တော် ဘယ်တုန်းကမှ အဲသလို မသင်ခဲ့ဘူး။ စီးကရက်ငြိမ်းပြီးမှ စာသင်တာချည့်။ ဒါ တပည့်တိုင်းသိတယ်။ အခုဆို ဆေးလိပ်ဖြတ်တာ နှစ်နှစ်ဆယ်ရှိပြီ။ ။မောင်သာနိုး)

ကျွန်တော်တို့က အမှန်လိုလားသူတွေပါ။ အမှန်တရားဘက်က ရပ်တည်သူကိုလည်း လေးစားပါတယ်။ ရပ်တည်ပုံ၊ ရပ်တည်နည်းကိုလည်း အတုယူလျက်ပါ။ ကိုယ်တိုင်က ပညာမရင့်သေးတော့ သိပါလျက် မချေချွတ်တတ်ဘဲ၊ မဆုံးမတတ်ဘဲ အားမလိုအားမရနဲ့ပဲ လူစွမ်းကောင်းပေါ်အလာ စောင့်နေခဲ့ကြရပါတယ်။

Experience ဆိုတာ ခံစားချက်ကိုလည်း ဆိုလိုမှန်း ကျွန်တော်တို့ တောသားတောင်သိတယ်။(အတွေ့အကြုံအဓိပ္ပာယ်က သတ်သတ်ပါ။) ကိုယ့်ဘက်က ဒါလောက်လေးတောင်လုံအောင် မဖြည့်ဆည်းနိုင်ဘဲနဲ့ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်တွေ လျှောက်ရေးနေတဲ့ မြင့်သန်းကို နောက်တစ်ချိန် ခပ်စပ်စပ်ကလေး ဆုံးမပေးပါဦးဆရာ။ အခု ဝိုက်လက်သီးတစ်ချက်ပစ်သွင်းလိုက်တယ်လို့ပဲ ကျွန်တော်က အောက်မေ့ပါတယ်။ နောက်ထပ် မြင့်သန်းဆီကို ပါတော့ ဆရာ။ (ကျွန်တော်က “ချ” လေ့မရှိပါဘူး။ ကိုယ့်ကို မတတ်ဘူး ပြောနေရုံနဲ့လည်း မချေပတတ်ပါဘူး။ တခြားငြိမ်နေလို့ မရတော့တဲ့ အကြောင်းတွေ လွန်လာတော့မှ ထရေးတတ်သူပါ။ မြင့်သန်းကြည့်လေ။ အစကမရေးပါဘူး။ နောက်ဆုံး မဖြစ်တော့မှ ရေးလိုက်တာပါ။ မောင်သာနိုး)

တစ်ခု သတိထားရမှာက အခု မြင့်သန်းက ဝတ္ထုသဘောတရား ဝေဖန်ချက်လိုလိုနဲ့ စာရေးဆရာ တချို့စာတွေ ဝေဖန်အကဲဖြတ်ပြသလိုလိုနဲ့ သူ့ဘက်ပါအောင် စည်းရုံးနေတာကိုပါပဲ။ မန္တလေးဆရာတွေကို ပစ်မှတ်ထားစည်းရုံးနေသလားလို့။ ညီပုလေးတို့ တေးရေးစိုင်းခမ်းလိတ်တို့၊ သွေးခွဲသပ်လျှိုနည်းသုံးနေဘယ် ဇာတ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်က စာရေးဆရာတချို့၊ အရာရှိတစ်ပိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေကိုလည်း သူ စည်းရုံးခဲ့ပြီးပါပြီ။ မြန်မာပြည်က စာရေးဆရာ . . . တချို့ကလည်း ဆင့် . . .သလို နိုင်ငံခြားရောက်နေတဲ့ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြား ခဏခဏသွားနိုင်တဲ့ စာရေးဆရာဆိုရင် ခွက်စုတ်ကလေး တကိုင်ကိုင်နဲ့ ထိုင်စောင့်နေတဲ့ သူက အများဘား။ အရိုးအရင်းလေး

စားရ စားရ၊ ဖင်ကပ်ပုလင်းကပ်လေးနဲ့ပဲ မူးရမူးရ။ မောင်ပေါက်စည်ကို-
ဆိုတဲ့ စာရေး ဆရာ ကပ်ပါးရပ်ပါး လုပ်ခဲ့သလိုပေါ့။

ကျွန်တော်က မြန်မာစာကျောင်းသားပါ။ စာပေးစာယူ နောက်ဆုံးနှစ်
ဖြေဖို့ စာကျက်နေသူပါ။ EFA စာစောင်မှာ “ရွာကျောင်းသား (တောင်သာ)”
အမည်နဲ့ သိလိုတာလေးတွေ မေးနေတာလည်း ကျွန်တော်ပါ။ တကယ်သိ
လို၊ ပညာ ယူလိုလို့ တကူးတကမေးတာပါ။ ဆရာကြီး သြဝါဒနဲ့ လမ်းညွှန်
ချက်ကိုလည်း ဝမ်းသာအားရ ခံယူချင်လို့ပါ။ အဝေးသင်တတိယနှစ်မြန်မာ
စာ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်တွေထဲမှာ ဘဝင်မကျနိုင်တာတွေ တစ်ပုံကြီးပဲ ခင်ဗျာ။
ကျွန်တော်ဖြင့် စာကျက်ရင်း စိတ်ညစ်လာတယ်။ ဥပမာ-ပါရာယနဝတ္ထု
ပို့ချချက်မှာ မြတ်စွာဘုရားဟာ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ရဲ့ အထက် ကောင်းကင်
ကနေ ခြေဖဝါးနှစ်ဘက်က ဖုန်မှုန့်တွေ ခြွေချသတဲ့။ ဒီအချိန်က ရေမီးအစုံ
တန်ခိုး ပြာဠိဟာ ပြတာပါ။ ဖုန်မှုန့်မဟုတ်ပါဘူး။

ဆရာကြီး ဝေဖန်ထားလို့ ဆရာ ဦးထွန်းမြင့်ရဲ့ ဘာသာဗေဒ၊ သဒ္ဒဗေဒ
စာနှစ်အုပ် ဖတ်ရမှာ ကျွန်တော့်မှာ အတော်ဝန်လေးပါတယ်။ သို့ပေမယ့်
ရှောင်လွှဲလို့ကလည်း မရလေတော့ စိတ်မပျံ့တပါနဲ့ဘဲ ဖတ်နေရပါတယ်။
ဆရာ ဦးရွှေသွင် တကယ်တတ်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တော့ ယုံပါတယ်။
ဦးဖေမောင်တင်ရဲ့ A Bur-mese Phonetic Reader ဘာသာပြန်တာ
သိပ်တိကျ သပ်ရပ်တာပဲ။ ဆရာဦးထွန်းမြင့်က “သဒ္ဒဗေဒ၊ ဘာသာဗေဒ
အခြေခံ” စာအုပ်မှာ noises ကို “အသံဗလံ” လို့ ဘာသာပြန်တယ်။ ဆူညံ
သံလို့ ဘာသာပြန်ရင် ပိုမဆီလျော်ပေဘူးလား။ sound ကိုလည်း “အသံ”
လို့သာပဲ တုံးတိတိပြန်တယ်။ အပြင်ကလာတဲ့ အသံလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတဲ့
sound ကို ပညာရပ်ဆန်ဆန် ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ် ဝေါဟာရအသစ်တစ်လုံး
ရှာသင့်တယ် ထင်ပါတယ်။ voice က ပါးစပ်က ထွက်တဲ့အသံ။ အဲဒါကျ
“သံပြင်း” လို့ ဘာသာပြန်တယ်။ ကျွန်တော်က ကျောင်းသားမျှသာပါ။
ဒါပေတဲ့ sound နဲ့ voice ကို ဘာသာရပ်တစ်ခုထဲမှာ ပညာရပ် အနေနဲ့
ရှင်းပြတဲ့ အခါ သာမန်ကာ လျှံကာလောက် သဘောမထားဘဲ အလေး
အနက် ဘာသာပြန်ဖော်ပြသင့်တယ် ထင်ပါတယ်။ (ကျွန်တော့် အယူအဆ
မှားရင် ဆရာကြီးမှ ပြင်ပေးပါရန်)

sound, noise နဲ့ voice အပြင် phone, phoneme, tone, utterance, voiced, unvoiced, aspiration, breath စသဖြင့် ဘာသာဗေဒမှာ သုံးတာတွေ ရှိသေးတယ်။ ဒါတွေ အကုန်လျှောက်ပြီး သံပြင်း၊ သံညှင်း၊ သံရင်း၊ သံဘာ သံညာလုပ်နေလို့ ကျောင်းသား နားရှုပ်စရာချည်းဖြစ်နေမှာပဲ။ မြန်မာမှာ “အသံ” က လွဲလို့ ပြောစရာမရှိလေ တော့ ကိုယ့် စကားထဲမှာ အသစ်ရှာနေလို့ကတော့ ဒီဘူတာ ဆိုက်နေမှာပဲ။ ကားဆရာက “ဂီယာ” ခေါ်သလို၊ တခြားလူတွေက ရေဒီယို၊ ကွန်ပျူတာ ခေါ်ကြသလို သူများဆီက ယူသုံးရမှာပဲ။ ဘာသာဗေဒ ကိုယ်တိုင်မှာ သက္ကဋ၊ ပါဠိဆီက ငှားသုံးတဲ့ “သန္ဓိ” (Sandhi) နမူနာ ရှိနေတာပဲ။ ဒီအကြောင်း ကျွန်တော်ဆောင်းပါး ရေးဖူးလှပါပြီ။ လက်တွေ့လည်း ဘာသာဗေဒအကြောင်းရေးရင် ဘယ်တော့မှ “သံပြင်း”၊ “သံညှင်း” မလုပ်၊ ပါဠိ ယောသ၊ အယောသပဲ သုံးတယ်။ ဘယ်တော့မှ သံတင်း၊ သံလျော့ မသုံး၊ -နိတ၊ သိထိလပဲ သုံးတယ်။ ဘယ်တော့မှ “သံရင်း” မသုံး၊ နိုင်ငံတကာသုံး “ဖောနမ်”ပဲ သုံးတယ်။ ဆရာဦးရွှေသွင်ကိုယ်တိုင်က tone ကို “တုန်း”လို့ သုံးပါတယ်။ Sound က အပြင်ကလာတဲ့ အသံမဟုတ်ပါ။ အတွင်း မှာဖြစ်တဲ့ ဗျည်းသံ၊ သရသံကို consonant sound, vowel sound ခေါ်ပါတယ်။ ကြားရသမျှ sound ပါပဲ။ လူပြောတဲ့ အသံကို voice ခေါ်တယ်။ ယောသသံကိုလည်း voice ခေါ်တယ်။ သူ့ရဲ့ Adju vocal ဖြစ်တယ်။ ။မောင်သာနိုး

စာကျက်နေရင်းက (စာမေးပွဲက November လောက်မှာပါ) တေးကဗျာမှာ ဆရာကြီး ဆောင်းပါးတွေလိုက်ရတော့ လေးငါးနှစ်လောက် တမျှော်မျှော်နဲ့ စောင့်ခဲ့ရတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ချစ်ခြင်း ပြည့်လေခြင်းလို့ ဝမ်းသာအားရ အဲဒီဆောင်းပါးကို အခေါက်ခေါက်အခါခါ ဖတ်နေမိတာကြောင့် စာကြည့်တော့ ပျက်တယ်ဆရာ။ သို့ပေမယ့် စိတ်ချမ်းသာတယ်။ နောက်ဆုံး မအောင့်နိုင်တော့တာနဲ့ ဆရာကြီးထံ ဂုဏ်ပြုချီးကျူးဂါရဝပြုစာ ကောက်ရေးမိတာပါ။ ဆရာကြီး လိပ်စာမသိပါ။

ဆရာကြီးကလျာမှာ ရေးနေတဲ့ ခရီးသွားဆောင်းပါးတွေ သိပ်ကောင်းတယ်ခင်ဗျာ။ နယ်က ဝါရင့်တဲ့ စာဖတ်ပရိသတ်ကြိုက်ကြတယ်။ ‘ခေတ်သစ်တောလား’ အမည်နဲ့ လုံးချင်းထုတ်ဖို့ (ခေတ်ပုံတွေ ဝေဝေဆာဆာနဲ့)

အကြံပြုပါရစေ ခင်ဗျာ။

ကျွန်တော် အင်္ဂလိပ်စာ သိပ်တတ်ချင်လွန်းလို့ အထူးအားထုတ်လေ့
လာနေတဲ့ တောကျောင်းသားတစ်ဦးမျှသာပါခင်ဗျား။

တောကျောင်းသား

ဒါသူ့စာပါပဲ။ အခြားစာဖတ်သူများလည်း စိတ်ဝင်စားကြလိမ့်မယ်
ယူဆလို့ ကူးယူဖော်ပြလိုက်ရပါတယ်။

စာရေးပြီး အသက်မွေးဖို့

ကျွန်တော်ဟာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝကပဲ ကိုယ့် ကျောင်းစရိတ် ကိုယ်ရှာကာ ကျောင်းဆရာ လုပ်လာခဲ့သူပါ။ နောက် သတင်းစာတိုက်မှာ အယ်ဒီတာ ဝင်လုပ်တယ်။ စားလောက်ရုံကလေးပဲ လခရတာမို့ ကျောင်း ဆရာအလုပ်ပါ တွဲဖက်လုပ်နေရတာပါပဲ။ အဲဒီတုန်းကပဲ မဂ္ဂဇင်းတွေမှာ ဝတ္ထု ဆောင်းပါးရေးနေတယ်။ စာမူခဆိုတာ လက်ဖက်ရည်ဖိုးပါပဲ။ လုံးချင်း စာအုပ် တချို့လည်း ထုတ်ဖြစ်ပါရဲ့။ သူငယ်ချင်း အပေါင်းအသင်းတွေက လက်တည့်စမ်း ထုတ်ဝေရေးလုပ်တာဆိုတော့ စာမူခတောင် ရမယ်မထင် ပါဘူး။

နောက်တော့ ကျွန်တော် တစ်နှစ်ခွဲလောက် အနားယူစခန်းကို ရောက် သွားတယ်။ ၁၉၆၇ မှာ အနားယူရာက ထွက်လာတော့ အလုပ်အကိုင် ရှာ ဖွေရပြန်တယ်။ ကျောင်းဆရာ မလုပ်ချင်တော့တာနဲ့ သတင်းစာအလုပ်ကို ကြိုးစားတယ်။ မအောင်မြင်ဘူး။ အဲဒီအခါမှာ ကျွန်တော့်ကို “စာရေးပေါ့ ဗျာ” လို့ အကြံပေးသူကတော့ ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်တဲ့ စာရေးဆရာ မင်းကျော် ပါပဲ။ သူ့ညီ မောင်ချောရဲ့ ပုဂံစာအုပ်တိုက်မှာ စာအုပ်တွေ မှန်မှန်ရေး သွားရင် ဝင်ငွေမှန်မှန် ရမယ်ပေါ့။ အင်္ဂလိပ်လို ဂန္ထဝင်စာအုပ်တွေ ဘာသာပြန်

နိုင်တယ်။ ကိုယ်ပိုင်လည်း ရေးနိုင်တယ်။ ဘာရေးရပါ့လို့ သူငယ်ချင်း အပေါင်းအသင်းတွေနဲ့ တိုင်ပင်တော့ အင်္ဂလိပ်စာပြဆရာ လုပ်လာခဲ့တဲ့ ကျွန်တော့်ကို အင်္ဂလိပ်သဒ္ဒါရေးဖို့ အကြံပေးကြတယ်။ အရောင်းရသွက် မယ်။ ပိုက်ဆံများများ ရမယ်ပေါ့။ ဒါနဲ့ English the Easy Way ခေါင်းစဉ်နဲ့ သဒ္ဒါစာအုပ် တစ်အုပ် ကောင်ကာငင်ကာ ရေးလိုက်ပါတယ်။ ရက်ပိုင်းနဲ့ ပြီးသွားပါတယ်။ လူက အားနေတာကိုး။

စာမူကို မောင်ချောကိုပေးတော့ ယူထားလိုက်တယ်။ စရန်တောင် ပေး လိုက်သေး။ ဒါပေမဲ့ အင်္ဂလိပ်သဒ္ဒါဆိုတာ သူ့လိုင်း မဟုတ်ပါဘူး။ အားနာ လို့သာ ယူထားလိုက်ရုံပဲ။ တော်တော်နဲ့ ထွက်မလာတော့ဘူး။ ဒါနဲ့ သူ့ဆီက စာမူပြန်တောင်းပြီး ပင်မရေစီး ကိုမြတ်ကျော်ကို ပေးပြန်တယ်။ သူလည်း စိတ်ဝင်စားပုံ မရပါဘူး။ ယူရုံ ယူထားလိုက်တာပါပဲ။ အဲဒီတင် တစ်လမ်း တည်း(၃၃ လမ်း)နေတဲ့ ဇွဲပုံနှိပ်တိုက်ကို မိတ်ဆွေ ကိုမိုးကြည်(မေမြို့)က အပ်ပေးတယ်။ ဇွဲကတော့ ဘာပြောကောင်းမလဲ။ သူလုပ်နေတဲ့လိုင်းကိုး။ ချက်ချင်း စက်ပေါ်တင်၊ ချက်ချင်း စာအုပ်ထွက်လာတယ်။ စာမူခကိုတော့ လုံးခနဲ မပေးဘူး။ အလီလီ လုပ်ပေးနေတယ်။ ရလိုက်သုံးလိုက်နဲ့ အဖတ် မတင်ဘူး။

အဲဒီတုန်းက စာမူခကို လုံးခနဲ ပေးခဲ့သူကတော့ “ထင်းရှူးပင်ရိပ်” ကို ထုတ်တဲ့ ရွှေစင်တိုက်ပါပဲ။

ဒါပေမဲ့ စာအုပ်အထွက် ကျဲတာကြောင့်လား မသိ။ မနေလောက်ပါ ဘူး။ ဒါနဲ့ ဒုံရင်း ပြန်ဆိုက်ပြီး ကျောင်းဆရာဖြစ်ရပြန်တော့တယ်။

ကျွန်တော့် အပေါင်းအသင်းတွေထဲမှာ စာရေးတယ်ဆိုတာ တခြား အလုပ်လုပ်ရင်း ရေးကြတာချည်းပါပဲ။ စာရေးပြီး အသက်မွေးနေတယ်ဆိုတဲ့ လူ မရှိဘူး။ ကိုယ်တိုင်က အောင်မြင်တဲ့ စာအုပ်ထုတ်လုပ်ငန်း လုပ်နေသူ၊ မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်၊ ဂျာနယ် တစ်စောင် ဦးစီးထုတ်ဝေနေသူမျိုးသာ စာပေက နေ ဝင်ငွေရနေသူများရှိတယ်။ ကျန်သူတွေကတော့ ကျွန်တော့်လိုပဲ အစိုးရ အလုပ်၊ ကိုယ်ပိုင်အလုပ်လုပ်လိုက်၊ အားရင် စာရေးလိုက်။

ဒါတောင် သူတို့ထဲမှာ ကျွန်တော်က တော်တော်ကို စာရေးနိုင်သူဖြစ် တယ်။ မဂ္ဂဇင်းစောင်ရေက သူတို့ထက် များတာကိုး။ ဒီတော့ “ကိုယ့်လူ

ဘယ်လိုလုပ် ၆၀,၀၀၀ ပေးရတာလည်းလို့ မေးလိုက်တယ်။

ဒါက ဒုတိယအကြိမ်ရိုက်လေ၊ ဒုတိယအကြိမ်ရိုက်ကို ၁၅ ရာခိုင်နှုန်း မပေးနိုင်ဘူး။ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းပဲ ပေးနိုင်တယ်တဲ့။

တစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းပဲ ထားပါဦး၊ ၄၀၀ တန်စာအုပ် ၂၀၀၀ ကို ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ တွက်ရင် ၆၀,၀၀၀ မကပါဘူး။

ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းက တစ်အုပ်ရောင်းဈေး ၄၀၀ ပေါ်မှာ မတွက်ဘူး။ ဆိုင်ကို သွင်းရတဲ့ဈေးပေါ်မှာ တွက်တာ။ ဆိုင်သွင်းဈေးက ၃၀၀ ပါ။

နောက်နေ့ကျတော့ ကျောင်းမှာ ရောင်းဖို့ စာအုပ် ၅၀ လာပို့ပါလို့ ဖုန်းဆက်မှာလိုက်တယ်။ လာပို့ပါတယ်။ သွင်းဈေး ၃၅၀ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။

သူ့နောက်ရိုက်တဲ့ “တောမှော်ရုံလမ်း”က ပိုဆိုးပါတယ်။ ထင်းရှူးပင် ရိပ်ကမှ စာမူခက်စွ ဗလောင်းဗလဲ ဖြစ်ရသော်လည်း ထွက်လာတဲ့ စာအုပ် ကလေးက သပ်သပ်ရပ်ရပ်၊ အမြင် ခံ့ညားတယ်။ တောမှော်ရုံလမ်း ထုတ်ဝေ သူခများမှာတော့ လူပေါင်းများပြီး ကလိမ်ကကျစ် အလုပ်ခံရလို့ သူလည်း ဘာမှ အကျိုးမခံစားရ။ ကျွန်တော့်ကိုလည်း ငွေငါးသောင်းပဲ ပေးနှင့်နိုင် ကာ စာအုပ်ကလည်း စာရွက်တွေ ဝါတာဝါ၊ ညိုတာညို၊ ရောင်စုံဖြစ်နေ ပြီး စာတွေကလည်း ကျန်၊ မှားတာကမှား၊ အတော်ကို စိတ်ပျက်စရာ ဖြစ် နေတော့တယ်။

ကျွန်တော်ဟာ စာရေးတဲ့အလုပ်ကို ဇောက်ချပြီး လုပ်နေတာ မဟုတ် ဘဲ တစ်ခါတလေမှ စာအုပ်ထွက်နိုင်သူဆိုတော့ စာပေထုတ်ဝေမှု အတွေ့ အကြုံ နည်းပါသေးတယ်။ နည်းပေမယ့် နည်းတဲ့ထဲကပဲ မှတ်မှတ်ရရ ထုတ် ဝေသူကြီး တစ်ဦးအကြောင်း လမ်းကြိုတုန်း ပြောရဦးမယ်။ အရင်တုန်းက ကျွန်တော်ဟာ ဝင်ငွေမရှိစဉ်က ထုတ်ဝေသူဆီက ငွေကြိုတင်ထုတ်သုံးရ တာတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲသလို ထုတ်သုံးတာတွေကိုလည်း မှတ်သားထား ပါတယ်။ နောင် ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းကလေး ဘာလေးနဲ့ နပ်မှန်စားလာနိုင် တဲ့အခါမှာတော့ ငွေလုံးထုထည်နဲ့ သုံးစရာရှိတာ သုံးချင်လို့ တစ်ပြားမှ ကြိုတင်မထုတ်ဘဲ ထားလိုက်တယ်။ ဒုတိယအကြိမ်ရိုက် စာအုပ်ကုန်သွား လို့ ငွေချေမယ်ဆိုပြီး ခေါ်တော့ ထုတ်ဝေသူကြီးက စာရင်းစာအုပ်ကြီး ထုတ် တဲ့ပြီး ကိုသာနိုး ဘယ်နေ့က ကြိုထုတ်တာ ၅၀၀၊ ဘယ်နေ့က ၃၀၀၊ ဘယ်

နေ့က ၅၀၀ နဲ့ စီတန်း ဖတ်ပြလိုက်တာ ကျွန်တော် မျက်လုံးပြူးရတော့ တယ်။ ကျွန်တော် ဘယ်တုန်းကမှ မထုတ်ခဲ့ရတဲ့ ငွေတွေပါကလား။ စုစု ပေါင်းလိုက်တော့ ကျွန်တော့်စာမူခဟာ (အဲဒီတုန်းက) ၈၀၀၀ ဆိုရင် ၆၀၀၀ လောက် ချောနေပြီ။ ၂၀၀၀ ပဲ ရစရာကျန်တော့လို့ အဲဒါပဲ ယူခဲ့ရဘယ်။

ကျွန်တော် အင်မတန် အင်မတန် အံ့ဩသွားတော့တယ်။ လူတွေဟာ ဒီလောက် ရဲရဲတင်းတင်း လိမ်ညာဝုံလိမ်မယ်လို့ လုံးဝ မမျှော်လင့်မိခဲ့ဘူး ကိုး။ အဲဒီလူကြီးဆိုတာက ရိပ်သာခဏခဏသွားပြီး တရားအားထုတ်နေ တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး။ ကျွန်တော်တို့ထက် နှစ် ၂၀-၃၀ ကြီးတဲ့သူ။ ဆိုဗီယက် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး မိကိုယန်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမေရိကန်သမ္မတကနေဒီ မှတ်ချက်ချဖူးတာ သတိရမိတယ်။ “တော်တော်ကို လိမ်ရဲညာရဲတဲ့ လူဗျာ” တဲ့။ ဂြိုဟ်တုဓာတ်ပုံတွေ စားပွဲပေါ်ချပြပြီး ကျူးဘားမှာ ဆိုဗီယက် ဒုံးပျံ တွေ ရောက်နေပါတယ်လို့ တင်ပြတာကို “မရှိပါဘူး” လို့ မြောင်ငြင်းခဲ့ တာကို ဆိုလိုတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခု ကျွန်တော်ဟာ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို မယုံကြည်တော့ပါဘူး။ ဆိုရှယ် လစ်ဝါဒကို ယုံစဉ်ကတော့ အရင်းရှင်တွေကို ရွံရှာစက်ဆုပ်ခဲ့တာကိုး။ အခု ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို မယုံတော့တဲ့အခါမှာလည်း အရင်းရှင်ဆိုတဲ့ လူတန်းစား ကို ကြည်ညိုလို့ မရသေးဘဲ ရှိနေရတယ်။ ကျွန်တော့်ဘဝမှာ အရင်း ရှင် နှစ်မျိုးကို ကြုံဆုံခဲ့ရတယ်။ တစ်မျိုးက စာအုပ်ထုတ်ဝေတဲ့ အရင်းရှင်၊ တစ်မျိုးက ကျူရှင်ထောင်စားတဲ့ အရင်းရှင်။ နှစ်မျိုးစလုံး အလွန် စိတ်ပျက် ဖို့ ကောင်းတယ်။ ကျူရှင်ထောင်စားတဲ့လူကလည်း သူ့မှာ သိန်းချီဝင်ရင် စာပြတဲ့ ဆရာကို ရာဂဏန်းပေးဖို့ အလွန် ဝန်လေးတာ။ ဒါကိုတောင် ဆယ်လ ပေးစရာရှိရင် လေးငါးလသာ ပေးပြီး ကျန်လများ မပေးဘဲထား တတ်တာကို ကျူရှင်ဆရာတိုင်း သိတယ်။ ဒီတော့ အခန်းရနိုင်ရင် ဘယ်သူ့ အောက်မှမလုပ်ဘဲ ကိုယ့်ဘာသာ စာပြနေတာ အကောင်းဆုံးပဲ။

ဒါပေမဲ့ ကောင်းတဲ့ အရင်းရှင်လည်း ရှားရှားပါးပါး ရှိနိုင်ကြောင်းကို လည်း ပြောရလိမ့်မယ်။ သူငယ်ချင်း အရင်းခေါက်ခေါက် ကျောင်းထောင် သူက ဆရာတွေကို မဝရေစာပေးနေချိန်မှာ ကျောင်းထောင်သူ ဆရာအိုကြီး တစ်ဦးကတော့ မှန်မှန်ကန်ကန် ပေးနေတာကြောင့် ကျွန်တော်နဲ့တကွ ဘဝ

တူ ဆရာအားလုံးက သာဓုခေါ်ခဲ့ရဖူးတယ်။ ကျွန်တော့် “ထင်းရှူးပင်ရိပ်” ကို ပထမ ထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ ကိုမောင်မောင်ခင်တို့ စာပေတိုက်ဟာလည်း ငွေရေးကြေးရေး စိတ်မငြိငြင်ရ၊ တန်ရာတန်ကြေး အပြည့်အဝ မြန်မြန်ဆန်ဆန် ပေးခဲ့တာကို မှတ်တမ်းတင်လိုတယ်။

ကျွန်တော့်အဖို့ စာမူခ အများဆုံး ရဖူးတာကတော့ မိတ်ဆွေကြီး ကိုအေးမြင့်ရဲ့ မြန်မာ့ရိုးရာ ဒီဇိုင်းစာအုပ်ကို တိုရိုတာ ဖောင်ဒေးရှင်းက ထုတ်ဝေစဉ်က ဘာသာပြန်ခ ရခဲ့တာပါပဲ။ နိုင်ငံခြားမှာ ရိုက်ရတာ ဖြစ်လေတော့ ပြဿနာ ကြုံရတာလေးတွေ အချိန် ကြန့်ကြာတာလေးတွေတော့ ရှိခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ စာအုပ်လည်း ထွက်ရော စာမူခကို အိမ်တိုင်ရာရောက် လာပေးတယ်။ မူရင်းရေးသူ ကိုအေးမြင့်က ဒေါ်လာ ၁၅၀၀ လားရတယ်။ ကျွန်တော်က ဒေါ်လာ ၆၀၀ ရတယ်။ ကြန့်ကြာသွားရတာကြောင့်လား၊ နိုင်ငံတကာ စံချိန်နဲ့ကြည့်ရင် နည်းတယ်လို့ ပြောရမှာမို့လား မသိ။ ကိုအေးမြင့်ကို ကင်မရာ၊ ကျွန်တော့်ကို ‘ဝေါ့က်မဲ’ စတာလေးတွေလည်း လက်ဆောင်ပေးသေးတယ်။

အခု ဒုတိယအကြိမ် ရိုက်ဖို့ စီစဉ်ကြရာမှာတော့ ဒေါ်လာကို လဲရပြုရနဲ့ ရှုပ်လွန်းလို့ ကျပ်ပဲ ယူတော့မယ်လို့ ကိုအေးမြင့်က ပြောပါတယ်။ ဒါနဲ့ မူရင်းရေးတဲ့သူက ကျပ်ငွေ ငါးသိန်းရပြီး ဘာသာပြန်တဲ့ ကျွန်တော်က နှစ်သိန်းရပါတယ်။ စာအုပ် မထုတ်ခင်က အပြတ် ငွေချေတာပါ။

ပိုက်ဆံရတာ မရတာ စာအုပ်အမျိုးမျိုးတွေအကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဘာပဲပြောပြော ပိုက်ဆံအရ နည်းပေမယ့် (တချို့ တစ်ပြားမှ မရဘူး) စာအုပ်ကလေး ထွက်လာရင် တော်ပါသေးတယ်။ စာမူတစ်ပုဒ်လုံးကို အစပျောက်သွားရတာ ရှိသလို တစ်ပိုင်းတစ်စ ဖျောက်ပစ်တာမျိုးလည်း ကြုံရဖူးတယ်။ ဘာသာပြန်လိုဟာမျိုးမှာ ပင်ပန်းပေမယ့် တော်သေးရဲ့ဆိုရမယ်။ ပြန်ရေးရင် ရတာကိုး။ ကိုယ်ပိုင် ရေးထားတာမျိုးကျ အင်မတန် နှမြောစရာဖြစ် တယ်။ ကဗျာ ဘာသာပြန်တစ်ခုမှာ ကျွန်တော့်နိဒါန်းအရှည်ကြီး ရေးပေးလိုက်တာ နှစ်မျက်နှာလားပဲ ပြန်တွေ့ရတယ်။ တခြား ကဗျာဘာသာပြန် တစ်အုပ်မှာတော့ ခဲရာခဲဆစ် မူကွဲအစောင်စောင်ကို နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်ပြထားတဲ့ စာတမ်း ဖျောက်ပစ်လို့ အသစ် ပြန်ရေးပေးလိုက်ရတာ။ မူလ ရေးထား

တာလောက် ကျေနပ်မှု မရှိလှဘူး။ ပင်ပန်းလိုက်တာကလည်း လွန်ရောပဲ။

မဂ္ဂဇင်းဆောင်းပါး ပျောက်ဆုံးရတာကတော့ မြို့နယ်မဂ္ဂဇင်းလိုမျိုးမှာ ကြုံရတာ များတယ်။ ကိုယ်နဲ့ မကင်းရာ မကင်းကြောင်းမို့ မအားလပ်တဲ့ ကြားက ကြိုးစားရေးပေးလိုက်ပါတယ်။ မဂ္ဂဇင်းလည်း မထွက်၊ လူလည်း ပေါ်မလာတော့ဘူး။ တချို့ကတော့ မဂ္ဂဇင်းထွက်ဖြစ်ပါရဲ့။ ခရီးဝေးတာ အကြောင်းပြပြီး ကိုယ့်ဆီ ရောက်မလာဘူး။ တချို့ကျတော့ သူက မဂ္ဂဇင်း နဲ့ စာမူခကို လူကြိုပေးလိုက်ပါတယ်။ လူကြိုက မဂ္ဂဇင်းရော စာမူခပါ အစပျောက်ပစ်လိုက်တယ်။

အနှစ်ချုပ်လိုက်ရင်တော့ မလေးစားတာ၊ ပေါ့ဆတာပါပဲ။ စာပေလုပ် ငန်းလုပ်နေပြီး စာပေကို မလေးစားတာ၊ စာရေးဆရာကို မလေးစားတာပဲ ဖြစ်တယ်။ စာမူ ပေးလိုက်ပါတယ်။ ပင်မစာကိုယ်ပဲ ကျန်ပြီး အမှာစာ ပျောက်သွားတယ်။ မှတ်စု အညွှန်း ပျောက်သွားတယ်ဆိုတာ မလေးစားလို့ ပေါ့။ အင်္ဂလိပ်သဒ္ဒါစာအုပ် ထုတ်ချင်လှချင်ရဲ့ဆိုလို့ အင်္ဂလိပ်စာစောင်တွေ မှာ ရေးခဲ့တဲ့စာတွေစုပြီး ပေးလိုက်တယ်။ ခေါင်းစဉ်ကို စာရွက်တစ်ရွက်နဲ့ သီးခြားရေးပေးလိုက်တယ်။ စာအုပ်ထွက်လာတော့ အင်္ဂလိပ်သဒ္ဒါ စာအုပ် က အင်္ဂလိပ်လို ခေါင်းစဉ်ပါမလာတော့ဘူး။ မြန်မာလိုပဲ တပ်ထားတယ်။ မြန်မာလိုကတော့ လွယ်တာကိုး။ အလွတ်ရတာကိုး။ ပထမအကြိမ် ရိုက် ထားပါတော့။ ဒုတိယအကြိမ် ရိုက်လည်း အဲဒီအတိုင်း။

ဒီအကြောင်းတွေကို အပေါင်းအသင်းများနဲ့ ပြောဖြစ်တဲ့အခါ တချို့က “ကိုယ်တိုင် ထုတ်ပါလား” လို့ အကြံပေးကြတယ်။ စာအုပ်ထုတ်တယ်ဆို တာ တခြား ထုတ်လုပ်မှုများ နည်းတူ ပိုက်ဆံလိုတယ်လေ။ ကျွန်တော်က စာအုပ်ထုတ်တာကို တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝကတည်းက လုပ်လာတာ ပါ။ အခုလည်း တစ်အုပ်စ နှစ်အုပ်စ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ထုတ်နိုင်တဲ့အခါ ထုတ်နေတာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒါလောက်ပဲ။ ကိုယ်က ဒါလောက်ပဲ တတ်နိုင် တာကိုး။ ဒါထက်မက အရင်းစိုက်ထုတ်ဖို့ မစွမ်းနိုင်သေးသမျှတော့ ဒီလိုပဲ သံသရာလည်နေရဦးမှာ ဖြစ်တယ်။

